VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ SÁU
9.1.2026 (21.11 Ất Tỵ)
Số 4 (4295)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:
Chuyển mạnh và thực chất từ tư duy "quản lý" sang "kiến tạo phát triển" [2]

Từ Nghị quyết Đại hội XIII đến bước chuyển mới của văn hóa Việt Nam [7]

PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA VIỆT NAM TỪ ĐIỆN ẢNH:

Đâu là điểm cốt lõi?

[8]

Cảnh trong phim "Mưa đỏ", tác phẩm điện ảnh Việt Nam có doanh thu cao nhất mọi thời đại tính đến tháng 9.2025

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Ngẫm về sự tổn thất vô hình

● **CAO CHƯ**

Có nhiều địa phương trong nước đang khai thác, phát huy di sản văn hóa cho phát triển du lịch cộng đồng. Điều này rất cần thiết, nó tạo nên một nguồn sống cho cộng đồng nắm giữ di sản, và từ thu nhập ấy, đánh thức ý thức bảo tồn di sản. Phải nói đó là động thái mang mục đích kép.

Nhưng từ một vài điểm khai thác di sản văn hóa trong phát triển du lịch dễ thường khiến người ta hiểu rằng di sản đang được bảo vệ tốt. Đơn cử như trong trường hợp di sản văn hóa cồng chiêng.

(Xem tiếp trang 3)

DỰNG TRÁI PHÉP HAI CÔNG TRÌNH TẠI KHU DI TÍCH LĂNG VUA THIỆU TRỊ (HUẾ):
Nếu không xử lý nghiêm, cái giá phải trả sẽ không nhỏ [9]

GIẢI THƯỞNG NGÔI SAO XANH:
"Gay cấn" trước thềm trao giải [11]

QUẢNG CÁO THƯƠNG MẠI SAI QUY ĐỊNH TẠI BỆNH VIỆN Ở TP.HCM:
Vì sao Sở Y tế TP.HCM vẫn chưa kiểm tra, xử lý? [5]

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Chuyển mạnh và thực chất từ tư duy "quản lý" sang "kiến tạo phát triển"

Phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị tổng kết công tác năm 2025, triển khai công tác năm 2026 của Chính phủ và chính quyền địa phương, Tổng Bí thư Tô Lâm đề nghị tập trung tháo gỡ các điểm nghẽn, bất cập của thể chế để khơi thông nguồn lực đang bị ách tắc; cần chuyển mạnh và thực chất từ tư duy "quản lý" sang "kiến tạo phát triển", bảo đảm mỗi việc có một đầu mối chịu trách nhiệm, chấm dứt đùn đẩy, né tránh...

Quang cảnh Hội nghị

Hội nghị được tổ chức vào sáng qua 8.1 bằng hình thức trực tiếp tại trụ sở Chính phủ kết hợp trực tuyến với điểm cầu 34 tỉnh, thành phố trong cả nước. Tổng Bí thư Tô Lâm dự và phát biểu chỉ đạo Hội nghị. Tại Hội nghị, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã phát biểu khai mạc.

Phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị, thay mặt lãnh đạo Đảng và Nhà nước, Tổng Bí thư Tô Lâm nhiệt liệt hoan nghênh, ghi nhận, chúc mừng, biểu dương Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các cấp ủy đảng, chính quyền, đoàn thể, cộng đồng doanh nghiệp, cán bộ, đảng viên, đồng bào, chiến sĩ cả nước và kiều bào ta ở nước ngoài về những nỗ lực phấn đấu và những kết quả, thành tích đã đạt được trong năm 2025 và giai đoạn 2021-2025. Bên cạnh những kết quả đạt được, với tinh thần nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, Tổng Bí thư chỉ rõ cần nghiêm túc nhìn nhận rằng những tồn tại, hạn chế và thách thức còn nhiều, có mặt kéo dài, có mặt mới phát sinh, phản ánh các nút thắt cơ cấu trong mô hình phát triển và hệ thống quản trị quốc gia...

Về phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm thời gian tới, Tổng Bí thư đề nghị, tập trung tháo gỡ các điểm nghẽn, bất cập của thể chế để khơi thông nguồn lực đang bị ách tắc; cần chuyển mạnh và thực chất từ tư duy "quản lý" sang "kiến tạo phát triển", bảo đảm mỗi việc có một đầu mối chịu trách nhiệm, chấm dứt đùn đẩy, né tránh; nếu chậm tháo gỡ sẽ kìm hãm tăng trưởng ngay từ đầu nhiệm kỳ. Song song với đó, là quyết tâm giữ vững ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, bảo đảm các cân đối lớn; điều hành tài khóa - tiền tệ phối hợp chặt chẽ, linh hoạt, kỹ trị dựa trên nguyên tắc thị trường, tránh lạm dụng biện pháp hành chính; điều hành lãi suất, tỷ giá phù hợp; tái cơ cấu tín dụng vào sản xuất kinh doanh và lĩnh vực ưu tiên, hạn chế đầu cơ và hoạt động phi sản xuất.

Tổng Bí thư yêu cầu, tiếp tục cải thiện mạnh mẽ môi trường đầu tư, kinh doanh; mở rộng phân cấp, phân quyền, rà soát để cắt giảm các thủ tục, tạo không gian quyết định và chịu trách nhiệm lớn hơn cho cán bộ, công chức, đồng thời giảm thời gian và chi phí tuân thủ cho người dân, doanh nghiệp; dứt khoát từ bỏ tư duy "không quản được thì cấm", bảo vệ nghiêm ngặt quyền tài sản, quyền tự do kinh doanh, tuyệt đối không được lợi dụng thanh tra, kiểm tra, điều tra để sách nhiễu người dân, doanh nghiệp; chủ động, đổi mới công tác thông tin, tuyên truyền và dân vận, phát huy các phong trào thi đua yêu nước, tăng cường đồng thuận xã hội…

Tổng Bí thư nhấn mạnh, xây dựng hệ thống hạ tầng chiến lược hiện đại, đồng bộ, tạo nền tảng cho năng lực cạnh tranh quốc gia; tập trung nguồn lực cho các dự án hạ tầng chiến lược, mang tính đột phá, đặc biệt là giao thông trục quốc gia, đường sắt, cảng hàng không, cảng biển, năng lượng và hạ tầng số, năm 2026 phải tạo chuyển biến rõ rệt về tiến độ; bảo đảm an ninh năng lượng, nhất là năng lượng sạch, tuyệt đối không để thiếu điện; khẩn trương triển khai các dự án năng lượng quan trọng; đẩy mạnh hạ tầng số thế hệ mới, phủ rộng 5G, nghiên cứu 6G, phát triển trung tâm dữ liệu và từng bước tham gia sâu vào chuỗi giá trị công nghệ cao, phấn đấu khởi công dự án sản xuất chíp bán dẫn; cần xác định lộ trình để Việt Nam gia nhập nhóm quốc gia dẫn đầu về chất lượng hạ tầng viễn thông và độ phủ sóng 5G. Đổi mới mạnh mẽ cách thức triển khai đầu tư công theo hướng dẫn dắt phát triển, lan tỏa và kích hoạt kéo theo nguồn lực tư nhân, qua đó phấn đấu giảm ICOR xuống 4 trong giai đoạn tới.

Tổng Bí thư yêu cầu, nâng cao năng lực thực thi của bộ máy trong điều kiện phân cấp, phân quyền mạnh mẽ. Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao và nâng mặt bằng kỹ năng của toàn xã hội; cần gắn chặt thẩm quyền với nguồn lực và trách nhiệm giải trình, bảo đảm sự thông suốt trong điều hành từ Trung ương đến cơ sở; tiếp tục sắp xếp tổ chức bộ máy tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; nâng cao trách nhiệm người đứng đầu, siết chặt kỷ cương, kỷ luật hành chính, chấm dứt tình trạng né tránh, sợ trách nhiệm; hoàn thiện cơ chế đánh giá cán bộ, thay thế cán bộ, trọng dụng cán bộ có năng lực tốt. Thực hiện nghiêm Kết luận 226 của Ban Bí thư về việc chấn chỉnh lề lối làm việc, nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị; đồng thời tháo gỡ các vướng mắc trong vận hành chính quyền địa phương hai cấp, tập trung nâng cao năng lực cán bộ, đảng viên cấp cơ sở, đặc biệt là xã, phường, đặc khu; nên lấy năm 2026 là "năm nâng cao chất lượng cán bộ cơ sở"; có giải pháp khai thác tài sản công đang bị lãng phí, và xử lý trụ sở công dôi dư sau sắp xếp, qua đó nâng cao tính chủ động, tự chủ và hiệu quả quản trị của bộ máy nhà nước...

Tổng Bí thư lưu ý, chú trọng phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, xã hội, nâng cao đời sống nhân dân và bảo đảm an sinh xã hội. Tiếp tục bảo tồn, tôn tạo và phát huy các giá trị văn hóa dân tộc; đồng thời phát triển công nghiệp văn hóa với trọng tâm là điện ảnh, du lịch văn hóa và nghệ thuật biểu diễn, coi đây là một mũi nhọn kinh tế mới; triển khai hiệu quả các giải pháp đột phá về bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân theo tinh thần Nghị quyết 72 của Bộ Chính trị; phấn đấu hoàn thành trên 110 nghìn căn nhà ở xã hội trong năm 2026, về đích sớm mục tiêu 1 triệu căn vào năm 2028; hoàn thành 248 trường liên cấp tại các xã biên giới... Tổng Bí thư khẳng định, những năm qua, toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta đã đoàn kết,

Đâu là giải pháp đột phá để đạt mục tiêu tăng trưởng hai con số?

Thủ tướng Phạm Minh Chính phát biểu khai mạc Hội nghị

Phát biểu khai mạc Hội nghị trong không khí phấn khởi của những ngày đầu năm mới 2026, cả nước nỗ lực thi đua lập thành tích chào mừng Đại hội lần thứ XIV của Đảng, Thủ tướng Phạm Minh Chính cho biết, nhìn lại từ đầu nhiệm kỳ đến nay, chúng ta thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội năm 2025 và 5 năm 2021-2025 trong bối cảnh tình hình thế giới biến động nhanh, phức tạp, nhiều vấn đề chưa có tiền lệ, vượt dự báo; nhìn chung khó khăn, thách thức nhiều hơn thời cơ, thuận lợi...

Theo Thủ tướng Chính phủ, dưới sự lãnh đạo của Trung ương, mà trực tiếp, thường xuyên là Bộ Chính trị, Ban Bí thư, đứng đầu là Tổng Bí thư Tô Lâm, sự đồng hành của Quốc hội, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự tham gia tích cực của nhân dân, cộng đồng doanh nghiệp, sự giúp đỡ của bạn bè quốc tế, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo các Bộ, ngành, địa phương tập trung thực hiện quyết liệt, đồng bộ, hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp và đã đạt những thành tựu quan trọng, nổi bật trên tất cả các lĩnh vực...

Gợi mở thảo luận về nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu năm 2026 và thời gian tới, Thủ tướng Chính phủ đề nghị phân tích rõ bối cảnh tình hình có gì mới cần có giải pháp đột phá? Trọng tâm chỉ đạo điều hành là gì? Cần phải quán triệt, triển khai Nghị quyết Đại hội XIV và 10 nghị quyết đột phá của Bộ Chính trị thế nào? Đâu là giải pháp đột phá để đạt mục tiêu tăng trưởng hai con số, gắn với ổn định kinh tế vĩ mô? Các đột phá về thể chế, hạ tầng, nhân lực phải làm gì? Phát triển văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường, bảo đảm quốc phòng, an ninh, đối ngoại cần chú trọng vấn đề gì?... Theo chương trình, hội nghị sẽ tập trung thảo luận tổng kết những kết quả, thành tựu nổi bật về phát triển kinh tế - xã hội, công tác chỉ đạo điều hành của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ năm 2025 và phương hướng nhiệm vụ năm 2026.

"Chú trọng phát triển toàn diện, đồng bộ các lĩnh vực văn hóa, xã hội, nâng cao đời sống nhân dân và bảo đảm an sinh xã hội. Tiếp tục bảo tồn, tôn tạo và phát huy các giá trị văn hóa dân tộc; đồng thời phát triển công nghiệp văn hóa với trọng tâm là điện ảnh, du lịch văn hóa và nghệ thuật biểu diễn, coi đây là một mũi nhọn kinh tế mới…"

(Tổng Bí thư TÔ LÂM)

Kiến tạo không gian văn hóa phát triển trên nền tảng địa giới hành chính mới

Báo cáo tại Hội nghị, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng bày tỏ sự đồng tình cao với 11 nhiệm vụ, giải pháp mà Chính phủ đã đề ra, đồng thời đề nghị các Bộ, ngành, địa phương tiếp tục đồng hành, tập trung triển khai ba nhóm vấn đề lớn.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng báo cáo tại Hội nghị

Thứ nhất, khẩn trương xây dựng chương trình hành động triển khai Nghị quyết của Bộ Chính trị và Đại hội XIV về văn hóa. Trọng tâm là kiến tạo không gian văn hóa phát triển trên nền tảng địa giới hành chính và không gian phát triển mới, định vị lại tiềm năng văn hóa đa dạng của từng địa phương để hình thành các trục bản sắc: Từ văn hóa đô thị và sáng tạo, văn hóa bản địa và dân tộc, văn hóa lịch sử và cách mạng, văn hóa biển và sinh thái. Thực tiễn đã chứng minh, khi văn hóa gắn liền với giáo dục sẽ hình thành con người có nhân cách; gắn liền với kinh tế sẽ tạo sự phát triển bền vững; gắn liền với khoa học công nghệ sẽ tạo không gian phát triển, sáng tạo.

Thứ hai, tập trung đề xuất tháo gỡ các "điểm nghẽn" về cơ chế, chính sách. Trong thời gian tới, Bộ sẽ trình Quốc hội xem xét sửa đổi Luật Du lịch, đồng thời xây dựng Luật Nghệ thuật biểu diễn và Luật Công nghiệp Văn hóa, tạo hành lang pháp lý thông thoáng cho phát triển. Thứ ba, xây dựng môi trường văn hóa để văn hóa thực sự thấm sâu vào đời sống xã hội, từ làng quê, cây cầu đến khu đô thị. Trên cơ sở chương trình mục tiêu quốc gia, cần đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, lựa chọn những vấn đề căn cơ trong các tiểu dự án thành phần để đầu tư trọng điểm, hình thành các thiết chế văn hóa, thể thao, qua đó khơi dậy và biểu hiện sức mạnh của nhân dân Việt Nam...

nỗ lực vượt qua khó khăn, thách thức và đạt được nhiều thành tựu quan trọng. Thực tiễn chứng minh, càng khó khăn, ý chí, bản lĩnh và tinh thần đoàn kết của dân tộc ta càng được tôi luyện và phát huy. Đến thời điểm này, đất nước đã hội tụ đủ thế và lực, đủ ý chí và quyết tâm để bước vào kỷ nguyên phát triển giàu mạnh, thịnh vượng của dân tộc.

Vận hội mới đang mở ra, nhưng thời cơ chỉ trở thành hiện thực bằng nỗ lực và hành động, Tổng Bí thư tin tưởng Chính phủ, các Bộ, ngành và địa phương sẽ cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân tiếp tục đoàn kết, đồng lòng, hành động quyết liệt với trách nhiệm cao nhất, hoàn thành thắng lợi các mục tiêu và nhiệm vụ năm 2026 và những năm tiếp theo.

P.V (tổng hợp); ảnh: NHẬT BẮC

Danh mục bí mật nhà nước thuộc lĩnh vực văn hóa, thông tin

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính vừa ký Quyết định số 19/QĐ-TTg về việc ban hành danh mục bí mật nhà nước thuộc lĩnh vực văn hóa, thông tin. Theo Quyết định, bí mật nhà nước độ tối mật gồm: Phương án, kế hoạch bảo đảm an ninh, an toàn bảo tàng, thư viện lưu giữ tài liệu, hiện vật, di sản tư liệu hạn chế phổ biến hoặc không phổ biến. Phương án, kế hoạch bảo đảm an ninh, an toàn di tích lịch sử có tranh chấp về chủ quyền quốc gia.

Bí mật nhà nước độ mật gồm: Văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của Bộ VHTTDL gửi các Trung tâm văn hóa Việt Nam ở nước ngoài, báo cáo, văn bản do các Trung tâm văn hóa Việt Nam ở nước ngoài gửi về liên quan đến các vấn đề có thể ảnh hưởng đến quan hệ giữa nước Cộng hòa XHCN Việt Nam với quốc gia sở tại trong hoạt động văn hóa đối ngoại, hợp tác về thể thao. Kế hoạch phát thanh, phát sóng trong tình huống Nhà nước ban bố tình trạng khẩn cấp, tình trạng chiến tranh. Văn bản chỉ đạo, điều hành hoạt động báo chí, xuất bản, phát thanh truyền hình và thông tin điện tử, thông tấn, thông tin cơ sở phục vụ nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội, sức khỏe cộng đồng chưa công khai.

Báo cáo, văn bản xin ý kiến chỉ đạo, văn bản xin ý kiến xử lý vi phạm hoặc văn bản trao đổi giữa các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, UBND cấp tỉnh và các cơ quan liên quan về đánh giá, đề xuất biện pháp thông tin tuyên truyền đối với dư luận báo chí trong nước và nước ngoài có chứa các thông tin sai lệch đến chủ quyền, an ninh quốc gia chưa công khai. Báo cáo, văn bản xin ý kiến chỉ đạo, văn bản trao đổi giữa Bộ VHTTDL với các Bộ, ban, ngành về các thông tin có nội dung trái với quan điểm của Đảng, Nhà nước; thông tin xuyên tạc, giả mạo liên quan đến lãnh đạo Đảng và Nhà nước.

Văn bản thẩm định, chỉ đạo trong quá trình xử lý tài liệu, ấn phẩm vi phạm khoản 1 Điều 10 Luật Xuất bản. Quyết định này có hiệu lực từ ngày 6.1.2026 và thay thế Quyết định số 1285/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Danh mục bí mật nhà nước thuộc lĩnh vực văn hóa, thể thao; đồng thời, bãi bỏ các khoản 7, 8, 9, 10, 11 và 12 Điều 1 Quyết định số 2238/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành danh mục bí mật nhà nước trong lĩnh vực thông tin và truyền thông.

T.SƯƠNG

Sẵn sàng các phương án bảo vệ an ninh, trật tự phục vụ Đại hội Đảng lần thứ XIV

Hôm qua 8.1, tại Quảng trường Sân vận động quốc gia Mỹ Đình (Hà Nội), Bộ Công an tổ chức tổng duyệt Lễ xuất quân và diễn tập các phương án bảo vệ an ninh, trật tự phục vụ Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng. Đây là một trong những kế hoạch quan trọng của Bộ Công an nhằm đảm bảo an toàn tuyệt đối cho Đại hội Đảng toàn quốc sẽ diễn ra vào tháng 1. 2026 tại Hà Nội.

Buổi tổng duyệt Lễ xuất quân và diễn tập phương án bảo đảm an ninh trật tự Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV có sự tham gia của hàng nghìn cán bộ, chiến sĩ thuộc Bộ Công an, Công an thành phố Hà Nội, cùng các phương tiện, trang thiết bị chuyên dụng, hiện đại của lực lượng Công an nhân dân. Mở đầu là phần nghi thức Lễ xuất quân, duyệt đội ngũ và diễu hành phương tiện. Tiếp đó là các phần thực binh xử lý tình huống giả định.

Tại buổi tổng duyệt, các lực lượng đã kiểm tra, đánh giá kỹ lưỡng công tác huấn luyện, tập luyện, chuẩn bị tham gia bảo vệ an ninh, trật tự phục vụ Đại hội XIV của Đảng. Theo đó, các lực lượng thời gian qua đã triển khai đồng bộ, toàn diện các giải pháp, biện pháp; thường xuyên huấn luyện, tập luyện, sẵn sàng bảo đảm an toàn tuyệt đối Đại hội XIV của Đảng. Sau đó, các lực lượng tham gia bảo vệ Đại hội XIV của Đảng đã duyệt đội ngũ, diễu hành phương tiện, thiết bị kỹ thuật và các nội dung khác theo kế hoạch đề ra.

Theo kế hoạch, lễ xuất quân và diễn tập phương án bảo vệ Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng do Bộ Công an tổ chức sẽ diễn ra sáng 10.1 tại Quảng trường Sân vận động Mỹ Đình, Hà Nội.

P.V

Ngẫm về sự... *(Tiếp theo trang 1)*

Trong một làng du lịch cộng đồng, có thể có vài ba đội cồng chiêng phục vụ du khách. Người ta rất vui vẻ và không hề chú ý rằng nếu một làng chỉ có bấy nhiêu là quá ít, bởi trước kia, gần như toàn bộ trai tráng trong làng đều biết chơi cồng chiêng và mỗi làng thường sở hữu vài ba chục bộ cồng chiêng. Chưa kể ngày nay trong số các đội cồng chiêng phục vụ du khách trong một làng du lịch cộng đồng, đôi khi là các đội được… thuê từ nơi khác. Trước khi giải thể huyện, chúng tôi cảm nhận điều này rất rõ.

Chúng ta đã làm được rất nhiều việc nhằm giúp cộng đồng bảo tồn văn hóa, nhưng trên thực tế di sản văn hóa đang âm thầm bị mai một vẫn rất cao. Nói về số lượng, nếu ta làm một cuộc điều tra thống kê cụ thể, nghiêm túc sẽ thấy rất rõ. Nhưng trộm nghĩ, cái mai một quan trọng hơn cả và lại không dễ thấy, đó chính là sự suy giảm về chất lượng. Nó vô hình và không thể thể hiện bằng những con số hay một vật chất cụ thể. Chẳng hạn chất lượng của những giai điệu cồng chiêng. Nghệ nhân xưa có thể giỏi, nhưng rồi họ lần lượt qua đời, trong khi những người kế tục chỉ có trình độ thấp, thế là chất lượng di sản lại đi xuống.

Một họa sĩ khá nổi danh trong nước do thích thú lối tạo hình ở bộ gou của người Cor (khắc vạch trên các phiến gỗ để treo trong cúng lễ) ở nguồn Trà Bồng, Trà My, nên khi về Hà Nội cũng khắc vạch như vậy để triển lãm. Rất đáng trân quý tấm lòng của nghệ sĩ đối với văn hóa dân tộc. Nhưng thú thật tôi cảm thấy nó vô hồn. Những nét khắc vạch đường tròn quá chuẩn, những hoa văn hình học được phân bố quá đều, và chính nó khiến cái cảm giác sáng tạo bị "kỹ nghệ hóa", không còn là nghệ thuật, nhất là với nghệ thuật dân gian.

Lại có người nảy ra "sáng kiến" mời những nhạc sĩ về các làng chuẩn chỉnh âm thanh cho các bộ chiêng. Vậy âm thanh như thế nào được xem là "chuẩn"? Nên nhớ các nhạc sĩ phần nhiều học theo tân nhạc, các thang âm khác với thang âm, âm sắc trong cồng chiêng hay âm nhạc dân gian Việt Nam nói chung, vậy họ có thể làm "thầy", để "chuẩn chỉnh" âm thanh cồng chiêng? Nói đúng là không. Có lẽ chỉ những người nghệ nhân giỏi, nơi cộng đồng nắm giữ di sản cụ thể, mới có thể cảm thấu âm thanh hay nhất của di sản ấy. Một bộ cồng chiêng mang bản sắc dân tộc, qua bàn tay của người nhạc sĩ, không khéo lại làm méo lệch di sản.

Sự mai một về văn hóa phi vật thể khó đo đếm được, nhưng lại rất lớn. Bởi chất lượng hay cái tinh túy của nghệ thuật dân gian đã suy giảm. Nếu đánh giá chất lượng một di sản nghệ thuật nào đó, người ta phải lấy những đỉnh cao của nó, chứ không phải tác phẩm tầm tầm.

Vậy thì vấn đề đặt ra là phải dựa vào các nghệ nhân gạo cội còn sót lại. Họ đích thân tạo tác. Họ truyền dạy cho lớp trẻ kế tục. Thời gian qua họ đã tham gia làm những việc như vậy và nhận được thù lao xứng đáng. Nhưng truyền dạy thì năm thì mười họa mới có, chưa thường xuyên, nhiều nghệ nhân mong muốn họ có chế độ trợ cấp hằng tháng để cuộc sống ổn định hơn, để có thể chuyên chú thường xuyên vào công việc. Thiển nghĩ nhà nước đẩy nhanh sự ưu đãi các đối tượng rất đúng nghĩa "đặc thù" này. Họ là những "báu vật nhân văn sống" cần được trân trọng và phát huy tối đa để phục vụ sự nghiệp lớn là bảo tồn và phát huy di sản văn hóa. ■

Mở rộng không gian hoạt động của báo chí là một trụ cột quan trọng

● **HOÀNG HƯƠNG**

Văn phòng Chủ tịch nước vừa tổ chức họp báo công bố Lệnh của Chủ tịch nước về các luật đã được Quốc hội khóa XV thông qua tại kỳ họp thứ 10, trong đó, Luật Báo chí (sửa đổi) được đánh giá có ý nghĩa quan trọng, tháo gỡ nhiều điểm nghẽn trong thực tiễn, tạo cơ sở để báo chí cách mạng Việt Nam tiếp tục phát triển.

Thông tin tại họp báo, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy cho biết, Luật Báo chí năm 2025 được Quốc hội khóa XV, kỳ họp thứ 10 thông qua gồm 4 chương, 51 điều, sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Luật Báo chí năm 2016.

Được xây dựng trên cơ sở bám sát các chủ trương lớn của Đảng về công tác báo chí, đặc biệt là các Nghị quyết số 57-NQ/TW, Nghị quyết số 59-NQ/TW, Nghị quyết số 66-NQ/TW và Nghị quyết số 68-NQ/TW của Bộ Chính trị, Luật Báo chí (sửa đổi) nhằm hoàn thiện khuôn khổ pháp lý cho hoạt động báo chí, bảo đảm quyền tự do báo chí, quyền tự do ngôn luận trên báo chí của công dân theo hiến pháp, pháp luật, đồng thời kịp thời điều chỉnh những vấn đề mới phát sinh trong bối cảnh truyền thông số phát triển mạnh mẽ. Một điểm đáng chú ý là tư duy xây dựng pháp luật có sự đổi mới rõ rệt. Thay vì "ôm" quá nhiều chi tiết cứng, luật tập trung quy định những vấn đề khung, mang tính nguyên tắc, thuộc thẩm quyền của Quốc hội; những nội dung thường xuyên biến động theo thực tiễn được giao Chính phủ, Bộ, ngành quy định chi tiết, tạo dư địa linh hoạt trong tổ chức thực hiện. Cách làm này nhằm bảo đảm tính ổn định của pháp luật nhưng không "đóng cứng" hoạt động báo chí trong bối cảnh công nghệ, mô hình truyền thông thay đổi nhanh chóng.

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy giới thiệu Luật Báo chí (sửa đổi) tại họp báo **Ảnh: ĐỨC TUÂN**

Việc mở rộng không gian hoạt động của báo chí được xem là một trụ cột quan trọng. Luật bổ sung quy định về cơ quan báo chí chủ lực đa phương tiện, có nhiều loại hình báo chí, cơ quan báo chí trực thuộc, cơ chế đặc thù về tài chính và điều kiện thành lập phù hợp với Chiến lược phát triển, quy hoạch hệ thống báo chí đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Đối với cơ quan báo in, phát thanh, truyền hình thuộc Tỉnh ủy, Thành ủy, Luật cho phép phát triển nhiều loại hình báo chí, sản phẩm báo chí. Các cơ quan tạp chí khoa học cũng được mở rộng quyền xuất bản nhiều tạp chí khoa học. Những quy định này tạo cơ sở pháp lý cho việc sắp xếp, tổ chức lại hệ thống báo chí theo hướng tinh gọn, hiện đại, đa phương tiện. Không gian hoạt động của báo chí được mở rộng trên không gian mạng. Kênh nội dung của cơ quan báo chí trên môi trường số, cũng như nội dung báo chí hoàn chỉnh trên nền tảng số báo chí quốc gia, được xác định là sản phẩm báo chí. Việc xác lập địa vị pháp lý cho hoạt động báo chí trên không gian mạng góp phần khắc phục khoảng trống quản lý, đồng thời tạo hành lang rõ ràng cho báo chí phát triển trong môi trường số.

Cùng với đó, Nhà nước đầu tư xây dựng nền tảng số báo chí quốc gia, hạ tầng dữ liệu báo chí số và phát triển nguồn nhân lực chuyển đổi số báo chí, tạo nền tảng cho quá trình chuyển đổi số toàn diện trong lĩnh vực báo chí. Cơ quan báo chí ngoài công lập, ngoài việc phát nội dung báo chí, còn được tích hợp hoạt động dịch vụ trực tuyến theo quy định. Hoạt động liên kết sản xuất nội dung, vốn diễn ra sôi động trong thực tiễn cũng được luật hóa, nhằm bảo đảm tính minh bạch, rõ ràng về trách nhiệm, quyền lợi của các bên tham gia với nguyên tắc không áp dụng đối với nội dung thời sự chính trị, an ninh, quốc phòng, đối ngoại. Ở góc độ thực hiện nhiệm vụ chính trị, luật quy định đầy đủ các hình thức Nhà nước giao nhiệm vụ, đặt hàng, đấu thầu và hỗ trợ chi phí để báo chí thực hiện tuyên truyền chủ trương, đường lối, chính sách; phục vụ thiếu niên, nhi đồng, người khiếm thính, khiếm thị; phục vụ đồng bào vùng dân tộc thiểu số, vùng đặc biệt khó khăn, miền núi, biên giới, hải đảo. Đây là cơ sở pháp lý quan trọng để bảo đảm báo chí thực hiện tốt vai trò thông tin, định hướng, đồng hành cùng các nhiệm vụ chính trị, xã hội.

Về tài chính, luật bổ sung, làm rõ các nguồn thu của cơ quan báo chí, từ bản quyền, hoạt động tài chính, cung cấp dịch vụ sự nghiệp công, thực hiện nhiệm vụ được giao đến các khoản thu hợp pháp khác. Quy định này nhằm hoàn thiện khung pháp lý cho cơ chế tự chủ của cơ quan báo chí, tạo điều kiện để báo chí chủ động hơn trong tổ chức hoạt động, song vẫn trong khuôn khổ quản lý của Nhà nước. Đáng chú ý, luật đặt ra yêu cầu đối với việc sử dụng trí tuệ nhân tạo trong hoạt động báo chí, bảo đảm tuân thủ pháp luật về sở hữu trí tuệ, trí tuệ nhân tạo và đạo đức nghề nghiệp; đồng thời quy định việc đầu tư công cụ số để giám sát hoạt động báo chí trên không gian mạng, phục vụ công tác quản lý nhà nước.

Luật Báo chí (sửa đổi) là bước hoàn thiện quan trọng về thể chế, tạo nền tảng để xây dựng nền báo chí cách mạng chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại theo đúng tinh thần các nghị quyết của Đảng. ■

Trưng bày chuyên đề "Ngựa về phố" tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám

Ngày 8.1, Trung tâm Hoạt động Văn hóa Khoa học Văn Miếu - Quốc Tử Giám khai mạc trưng bày chuyên đề "Ngựa về phố" nhân dịp chào đón năm mới Bính Ngọ 2026. Trưng bày giới thiệu các tác phẩm của nhà nghiên cứu văn hóa Tây Nguyên Đặng Minh Tâm; họa sĩ Lê Huy và nhóm Lamphong Studio cùng hình ảnh, hiện vật về ngựa đến từ một số không gian văn hóa khác.

Các tác phẩm và tư liệu trưng bày thể hiện nhiều cách tiếp cận về hình tượng ngựa, từ chiều sâu nghiên cứu văn hóa, ngôn ngữ tạo hình hội họa đương đại đến các hình thức nghệ thuật sắp đặt sáng tạo. Qua đó, trưng bày khắc họa hình ảnh con ngựa vừa gần gũi với truyền thống, vừa mang tinh thần thời đại, phản ánh khát vọng bứt phá trong tư duy, hành động và sáng tạo của xã hội đương đại. Phát biểu tại trưng bày, Giám đốc Trung tâm Hoạt động Văn hóa Khoa học Văn Miếu - Quốc Tử Giám Lê Xuân Kiêu cho biết, trong tâm thức và văn hóa Việt Nam, ngựa là biểu tượng của sức mạnh, lòng trung thành, sự bền bỉ và tinh thần tiến bước không ngừng. Gắn liền với những cuộc hành trình dài trong lịch sử và đời sống, hình tượng ngựa thường được xem như biểu trưng cho ý chí bền bỉ, khát vọng vươn xa và tinh thần không ngừng học hỏi của con người. Đặc biệt, trong năm Bính Ngọ - năm của hành động và chuyển động mạnh mẽ, hình tượng ngựa càng trở nên giàu ý nghĩa, gợi nhắc nội lực, sự bứt phá và tinh thần vượt lên trong năm mới.

Việc tổ chức trưng bày tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám, nơi là biểu tượng của đạo học và truyền thống hiếu học Việt Nam, mang ý nghĩa sâu sắc. Trong không gian linh thiêng của sự học, hình tượng con ngựa không chỉ đại diện cho sức mạnh và sự bền bỉ, mà còn gợi liên tưởng tới tinh thần lập thân, lập nghiệp, ý chí vươn lên thông qua học tập, rèn luyện và cống hiến cho xã hội. Trưng bày chuyên đề "Ngựa về phố" chào xuân Bính Ngọ tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám là hoạt động văn hóa mở đầu năm mới, góp phần lan tỏa các giá trị truyền thống, khơi dậy tinh thần hiếu học, ý chí tiến thủ và niềm tin vào một năm mới mạnh mẽ, bền bỉ, vươn xa.

Trưng bày diễn ra từ ngày 8.1 đến hết tháng 3.2026. **P.V**

QUẢNG CÁO THƯƠNG MẠI SAI QUY ĐỊNH TẠI BỆNH VIỆN Ở TP.HCM:

Vì sao Sở Y tế TP.HCM vẫn chưa kiểm tra, xử lý?

● **Bài, ảnh: HOÀNG HẢI**

Liên quan đến tình trạng quảng cáo thương mại "lộng hành" trong khuôn viên Bệnh viện Từ Dũ mà *Văn Hóa* đã có nhiều tin, bài phản ánh trong thời gian qua, đến nay cơ quan quản lý đã có thông tin phản hồi về vụ việc.

Theo đó, trong văn bản phản hồi gửi *Văn Hóa*, Sở VHTT TP.HCM cho biết, không tiếp nhận hồ sơ và không chấp thuận nội dung thông báo sản phẩm quảng cáo cho các bảng quảng cáo thương mại trong khuôn viên Bệnh viện Từ Dũ.

Quảng cáo không phép, sai quy định

Liên quan đến hoạt động quảng cáo thương mại bên trong khuôn viên Bệnh viện Từ Dũ, Sở VHTT TP.HCM cũng cho biết, quyết định số 56/2021/QĐ-UBND ngày 28.12.2021 của UBND TP.HCM ban hành Quy chế quản lý kiến trúc quy định đối với công trình y tế: Trên hàng rào và bề mặt ngoài của công trình y tế không cho phép mọi hình thức quảng cáo, chỉ được phép treo biển hiệu, biển báo, thông tin của công trình y tế theo quy định pháp luật.

Các biển hiệu gắn liền với công trình phải ở độ cao trên 3,5m tính từ vỉa hè đến mép dưới của biển hiệu. Được phép xây dựng một biển hiệu trước cổng với diện tích tối đa 5,0m^2. Sở VHTT TP.HCM khẳng định: Căn cứ các quy định nêu trên, việc đặt, treo, dán các hình thức quảng cáo thương mại trong khuôn viên bệnh viện đối với các sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ không phục vụ trực tiếp cho hoạt động khám chữa bệnh, hoặc không được cơ quan có thẩm quyền cho phép, là không phù hợp với quy định của pháp luật về quảng cáo và pháp luật về y tế.

Đồng thời Sở VHTT TP.HCM đề nghị Sở Y tế TP.HCM chỉ đạo, triển khai đến các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh trên địa bàn thành phố; tổ chức kiểm tra, rà soát các hoạt động quảng cáo thương mại, không để phát sinh hoạt động quảng cáo trái quy định trong khuôn viên đơn vị để tránh tình trạng lợi dụng môi trường khám chữa bệnh để thực hiện quảng cáo thương mại không đúng quy định, gây ảnh hưởng đến hình ảnh, uy tín của cơ sở y tế và quyền lợi của người bệnh.

Điệp khúc "xử lý suông"

Trước đó, sau khi *Văn Hóa* có nhiều tin, bài phản ánh, phóng viên đã gửi câu hỏi đến Sở Y tế TP.HCM thông qua hệ thống tiếp nhận của Trung tâm Báo chí TP.HCM với nội dung: "Liên quan đến những bài viết của *Văn Hóa* đăng ngày 18.11.2025 và 1.12.2025, phản ánh tình trạng quảng cáo thương mại "lộng hành" tại Bệnh viện Từ Dũ, phóng viên *Văn Hóa* đã cung cấp thông tin đến lãnh đạo Sở Y tế TP.HCM. Đề nghị Sở Y tế TP.HCM cho biết đã tiến hành kiểm tra, xử lý hay chưa? Nếu có, đề nghị cho biết kết quả kiểm tra và xử lý. Nếu chưa, đề nghị cho biết lý do tại sao?".

Đến ngày 12.12.2025, Sở Y tế TP.HCM có văn bản số 8414/SYT-VP phản hồi với nội dung như sau: "Liên quan đến nội dung về quảng cáo, nhằm hướng dẫn các đơn vị kịp thời cập nhật và tuân thủ quy định mới trong bối cảnh quy định của pháp luật về quản lý hoạt động quảng cáo dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh có nhiều thay đổi, Sở Y tế đã ban hành văn bản số 913/SYT-NVY ngày 23.7.2025 gửi các cơ sở y tế công lập, ngoài công lập và Phòng Văn hóa - Xã hội phường, xã, đặc khu trên địa bàn". Theo đó, Sở Y tế quán triệt và yêu cầu các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh phải thực hiện nghiêm túc các nội dung sau: Các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh thực hiện quảng cáo đúng phạm vi chuyên môn kỹ thuật đã được cơ quan có thẩm quyền phê duyệt; bảo đảm nội dung quảng cáo trung thực, chính xác, không gây hiểu nhầm, không vi phạm đạo đức nghề nghiệp và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật về nội dung quảng cáo.

Việc quảng cáo dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh phải tuân thủ các quy định của Luật Khám bệnh, chữa bệnh năm 2023, Luật Quảng cáo năm 2012 (được sửa đổi, bổ sung) và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan. Sở Y tế sẽ tổ chức giám sát, kiểm tra việc thực hiện hoạt động quảng cáo tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh. Trường hợp phát hiện vi phạm sẽ xử lý theo đúng quy định của pháp luật hiện hành.

Đối chiếu với văn bản phản hồi của Sở Y tế TP.HCM, chúng tôi nhận thấy Sở này đã không trả lời cụ thể vào nội dung câu hỏi của phóng viên *Văn Hóa* mà chỉ đề cập một cách chung chung, không đúng sự việc báo chí đặt ra. Điều này cho thấy Sở Y tế TP.HCM chưa nhìn thẳng vào vụ việc được báo chí nêu để qua đó tổ chức kiểm tra, xử lý nếu phát hiện vi phạm, nhằm trả lại môi trường khám chữa bệnh cho bệnh viện. Cần nói thêm, trước đó, trong văn bản số 5621/SYT-VP ngày 22.10.2025 phản hồi *Văn Hóa* thông qua Trung tâm Báo chí TP.HCM, Sở Y tế TP.HCM cho biết sẽ tổ chức giám sát, kiểm tra việc thực hiện hoạt động quảng cáo tại các cơ sở khám, chữa bệnh trên địa bàn, trường hợp phát hiện vi phạm sẽ xử lý theo đúng quy định pháp luật hiện hành. Nhưng đến nay "lời hứa" ấy vẫn chưa được Sở này thực hiện.

Có thể thấy, trong cả hai văn bản phản hồi đến *Văn Hóa*, Sở Y tế TP.HCM khẳng định "sẽ tổ chức giám sát, kiểm tra việc thực hiện hoạt động quảng cáo tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh. Trường hợp phát hiện vi phạm sẽ xử lý theo đúng quy định của pháp luật hiện hành". Thế nhưng, tình trạng quảng cáo thương mại sai phạm tại Bệnh viện Từ Dũ đã được phản ánh liên tiếp từ tháng 11.2025, và đã cung cấp toàn bộ nội dung đến ông Tăng Chí Thượng, Giám đốc Sở Y tế TP.HCM, nhưng đến nay Sở Y tế vẫn không cung cấp kết quả kiểm tra và xử lý. Đáng nói hơn, ghi nhận thực tế của phóng viên *Văn Hóa* tại Bệnh viện Từ Dũ vào ngày 8.1.2026 vẫn cho thấy tình trạng quảng cáo thương mại sai quy định ngang nhiên tồn tại một cách công khai. Điều này cho thấy, điệp khúc "sẽ kiểm tra việc thực hiện hoạt động quảng cáo tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh. Trường hợp phát hiện vi phạm sẽ xử lý theo đúng quy định của pháp luật hiện hành" của Sở Y tế TP.HCM cũng mới "nằm trên giấy".

Dư luận đặt câu hỏi, liệu có biểu hiện của sự "làm ngơ" trong công tác quản lý và xử lý vi phạm của cơ quan quản lý nhà nước? ■

Hoạt động quảng cáo thương mại sai quy định vẫn ngang nhiên tồn tại trong khuôn viên Bệnh viện Từ Dũ

Nhiều siêu thị đồng loạt thu hồi sản phẩm của Công ty cổ phần Đồ hộp Hạ Long

Trước thông tin cơ quan chức năng phát hiện hơn 120 tấn thịt lợn nhiễm virus dịch tả lợn châu Phi được tập kết tại kho của Công ty cổ phần Đồ hộp Hạ Long, chiều 8.1, nhiều hệ thống siêu thị lớn tại TP.HCM cho biết đã chủ động rà soát và thu hồi toàn bộ các sản phẩm nghi có liên quan trên toàn hệ thống, nhằm bảo đảm an toàn sức khỏe cho người tiêu dùng.

Theo Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thành phố Hải Phòng, lực lượng chức năng vừa phát hiện khoảng 120 tấn thịt lợn không bảo đảm chất lượng được tập kết tại kho của Công ty cổ phần Đồ hộp Hạ Long (Halong Canfoco) để phục vụ sản xuất thực phẩm đóng hộp. Kết quả kiểm nghiệm cho thấy toàn bộ số thịt này đều dương tính với virus gây dịch tả lợn châu Phi. Ngoài việc nhiễm dịch bệnh, nhiều khối thịt còn có dấu hiệu ôi thiu, chảy nước, bốc mùi hôi, không đáp ứng yêu cầu vệ sinh an toàn thực phẩm. Đáng chú ý, cơ quan chức năng xác định đã có khoảng 2 tấn thịt được đưa vào dây chuyền chế biến trước khi vụ việc bị phát hiện.

Ngay sau khi thông tin được công bố, các hệ thống siêu thị tại TP.HCM cho biết đã khẩn trương rà soát nguồn hàng, đối chiếu danh mục sản phẩm và chủ động triển khai các biện pháp phòng ngừa. Đại diện Liên hiệp Hợp tác xã thương mại TP.HCM (Saigon Co.op) cho biết đã tiến hành thu hồi toàn bộ các sản phẩm liên quan trên toàn hệ thống. "Chúng tôi đặt an toàn sức khỏe người tiêu dùng lên hàng đầu. Việc chủ động thu hồi được thực hiện nhằm phòng ngừa rủi ro và bảo đảm quyền lợi khách hàng, đồng thời phối hợp chặt chẽ với cơ quan chức năng để theo dõi diễn biến vụ việc", đại diện Saigon Co.op cho biết thêm.

Tương tự, đại diện Central Retail Việt Nam khẳng định, hệ thống luôn ưu tiên cao nhất cho quyền lợi của khách hàng. Central Retail tập trung kiểm soát chặt chẽ chất lượng hàng hóa từ khâu nhập hàng, bảo quản đến bày bán; yêu cầu sản phẩm phải có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng, đáp ứng các tiêu chuẩn về vệ sinh an toàn thực phẩm, đồng thời minh bạch thông tin giá cả để người tiêu dùng yên tâm lựa chọn... **H.TUYẾT**

Cột mốc lịch sử và bệ phóng cho mục tiêu 25 triệu khách quốc tế

● NGUYỄN ANH

Tháng 12.2025 ghi dấu thời điểm du lịch Việt Nam lần đầu tiên đón lượng khách quốc tế cao nhất từ trước tới nay, khép lại một năm tăng trưởng bứt phá và đặt dấu mốc cho giai đoạn phát triển mới, trong đó du lịch Việt Nam bước ra khỏi quỹ đạo phục hồi để tiến vào chu kỳ tăng trưởng có chủ đích và chất lượng cao.

Tháng cao điểm lịch sử

Theo Cục Thống kê (Bộ Tài chính), tháng 12.2025, Việt Nam đón trên 2 triệu lượt khách quốc tế, tăng 15,7% so với cùng kỳ năm trước. Tính chung, tổng lượng khách quốc tế cả năm 2025 đạt gần 21,2 triệu lượt, mức cao nhất từ trước tới nay, tăng 20,4% so với năm 2024 và cao hơn 17,8% so với năm 2019 (thời điểm trước dịch Covid-19). Kết quả này cho thấy du lịch Việt Nam đã chính thức vượt qua giai đoạn phục hồi, bước vào quỹ đạo tăng trưởng ổn định và có chiều sâu, trong bối cảnh kinh tế toàn cầu vẫn tiềm ẩn nhiều biến động.

Khách du lịch quốc tế theo đường hàng không tiếp tục giữ vai trò chủ đạo, với hơn 17,8 triệu lượt khách, chiếm 84,3% tổng lượng khách quốc tế; đường bộ đạt gần 3,1 triệu lượt, chiếm 14,4%; đường biển đạt gần 274.000 lượt, chiếm 1,3%. Cơ cấu này phản ánh rõ lợi thế kết nối hàng không quốc tế của Việt Nam, đồng thời cho thấy dư địa phát triển còn lớn của du lịch đường bộ và du lịch tàu biển trong thời gian tới.

Ở góc nhìn quy mô thị trường, năm 2025 tiếp tục khẳng định vai trò áp đảo của khu vực châu Á, với 16,6 triệu lượt khách, chiếm 78,6% tổng lượng khách quốc tế đến Việt Nam. Đây là kết quả của lợi thế địa lý, khả năng phục hồi nhanh của các thị trường gần, cùng với định hướng tái cơ cấu thị trường khách theo hướng thực chất và hiệu quả.

Song song với vai trò trụ cột của châu Á, năm 2025 cũng chứng kiến sự tăng trưởng vượt bậc của khu vực châu Âu, với mức tăng gần 38,8% so với năm 2024. Nhiều thị trường ghi nhận mức tăng hai con số, nổi bật là Nga, Anh, Pháp, Đức, Italia… trong đó Nga trở thành thị trường châu Âu lớn nhất, đạt 690.000 lượt, tăng gần 200%. Kết quả này phản ánh rõ hiệu quả của chính sách thị thực ngày càng thông thoáng, việc khôi phục và mở rộng các đường bay quốc tế, cùng với chiến lược xúc tiến tập trung vào các thị trường dài ngày, mức chi tiêu cao. Sự gia tăng mạnh của thị trường châu Âu vì thế mang ý nghĩa chiến lược, không nằm ở số lượng tuyệt đối, mà ở khả năng nâng mặt bằng chi tiêu, kéo dài thời gian lưu trú và cải thiện chất lượng tăng trưởng của toàn ngành.

Đổi mới xúc tiến, nâng tầm sản phẩm

Thành quả của năm 2025 là kết quả tổng hòa từ sự chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ, vai trò điều phối của cơ quan quản lý nhà nước về du lịch, cùng với nỗ lực chủ động của các địa phương và cộng đồng doanh nghiệp. Công tác xúc tiến, quảng bá được đổi mới theo hướng hiện đại, ứng dụng công nghệ số, gắn với văn hóa - nghệ thuật - điện ảnh, đồng thời tập trung vào các thị trường trọng điểm và tiềm năng.

Song song với đó, chất lượng sản phẩm du lịch tiếp tục được nâng lên. Các dòng sản phẩm như du lịch chăm sóc sức khỏe, golf, MICE, du lịch thể thao, du lịch cưới hỏi, cùng với kinh tế ban đêm và trải nghiệm văn hóa ứng dụng công nghệ (3D mapping, trình diễn ánh sáng, thực tế ảo, thực tế tăng cường…) đang từng bước tạo nên diện mạo mới cho điểm đến Việt Nam, phù hợp hơn với xu hướng và thị hiếu quốc tế.

Sự bứt phá của du lịch năm 2025 đã lan tỏa trực tiếp sang khu vực dịch vụ và tăng trưởng kinh tế. Doanh thu dịch vụ lưu trú và ăn uống ước đạt 843,1 nghìn tỉ đồng, doanh thu du lịch lữ hành đạt gần 93,9 nghìn tỉ đồng, đóng góp tích cực vào mức tăng trưởng GDP cả nước 8,02%, trong đó khu vực dịch vụ chiếm hơn 51% đóng góp tăng trưởng. Du lịch tiếp tục khẳng định vai trò ngành kinh tế tổng hợp, có khả năng dẫn dắt tiêu dùng, tạo việc làm và lan tỏa giá trị văn hóa - xã hội.

Ông Nguyễn Trùng Khánh, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cho biết: "Bước sang năm 2026, năm đầu triển khai Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2026-2030, ngành Du lịch Việt Nam đặt mục tiêu đón 25 triệu lượt khách quốc tế, phục vụ 150 triệu lượt khách nội địa, tổng thu từ du lịch đạt khoảng 1,125 triệu tỉ đồng. Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam xác định tiếp tục hoàn thiện thể chế, đổi mới quản lý nhà nước; đẩy mạnh xúc tiến, quảng bá và nghiên cứu thị trường; nâng cao chất lượng sản phẩm, bảo đảm an ninh, an toàn, môi trường và văn minh du lịch. Trong bối cảnh không gian phát triển được mở rộng nhờ tái cấu trúc địa giới hành chính và tăng cường liên kết vùng, du lịch Việt Nam đứng trước cơ hội lớn để tái định vị mạnh mẽ trên bản đồ du lịch thế giới".

Khách du lịch quốc tế tới Việt Nam năm 2025 cao nhất từ trước tới nay và được kỳ vọng đạt 25 triệu năm 2026

Nhìn từ thực tế ở các địa phương, ông Nguyễn Minh Đức Lộc, Giám đốc vận hành Dream Dragon Resort (Khu Du lịch Quốc tế Đồi Rồng - Dragon Ocean Đồ Sơn, Hải Phòng) cho biết: "Dịp Tết dương lịch 2026, toàn bộ phòng khách sạn 5 sao của Khu nghỉ dưỡng đều kín khách. Với đà tăng trưởng này, Dream Dragon Resort tiếp tục hướng tới phát triển bền vững và đổi mới sản phẩm, dịch vụ theo xu hướng "khách sạn xanh - du lịch thân thiện môi trường - đa dạng hóa trải nghiệm khách lưu trú - khu nghỉ dưỡng 4 mùa" để kiến tạo điểm đến du lịch bền vững và giá trị cho ngành du lịch Đồ Sơn nói riêng và TP Hải Phòng nói chung".

Theo ông Nguyễn Minh Đức Lộc, trong bức tranh phát triển năm 2025, Dream Dragon Resort nổi lên như một điểm nhấn khi du lịch golf (golf tourism) đang trở thành trụ cột chiến lược trong tiến trình quốc tế hóa du lịch Đồ Sơn. Không dừng ở việc bổ sung một sản phẩm thể thao cao cấp, mô hình du lịch kết hợp golf tại tổ hợp Dragon Ocean Đồ Sơn đang từng bước định hình một phân khúc thị trường ổn định, có khả năng dẫn dắt dòng khách quốc tế dài ngày và chi tiêu cao. Việc tập trung khai thác thị trường khách Hàn Quốc - một trong những quốc gia có văn hóa golf phát triển mạnh bậc nhất châu Á cho thấy tầm nhìn dài hạn trong chiến lược tiếp cận thị trường của Dream Dragon Resort.

Từ cột mốc lịch sử của năm 2025, du lịch Việt Nam bước vào năm 2026 với tâm thế chủ động, tự tin và khát vọng lớn hơn, một giai đoạn phát triển mà chất lượng, bản sắc và năng lực cạnh tranh toàn cầu không còn là mục tiêu dài hạn, mà trở thành thước đo trực tiếp cho hiệu quả của một ngành kinh tế mũi nhọn. ■

Thái Nguyên phấn đấu đón 12 triệu lượt khách vào năm 2030

Tỉnh Thái Nguyên vừa ban hành Đề án về phát triển du lịch giai đoạn 2026-2030, với mục tiêu đưa du lịch trở thành ngành kinh tế quan trọng, phát triển theo hướng bền vững và có sức cạnh tranh.

Theo Đề án, đến năm 2030, Thái Nguyên phấn đấu đón khoảng 12 triệu lượt khách du lịch, trong đó có 1 triệu lượt khách quốc tế; tổng thu từ du lịch đạt trên 25.000 tỉ đồng mỗi năm, tạo việc làm cho khoảng 10.000 lao động. Định hướng phát triển được xác lập theo mô hình "hai trọng điểm, một trục động lực, một nền tảng", trong đó hồ Núi Cốc và hồ Ba Bể được xác định là hai khu du lịch trọng điểm.

Để hiện thực hóa các mục tiêu đề ra, trong giai đoạn 2026-2030, tỉnh Thái Nguyên dự kiến bố trí 551 tỉ đồng từ ngân sách nhà nước cho phát triển du lịch. Nguồn vốn này tập trung đầu tư hạ tầng tại các điểm du lịch cộng đồng, hỗ trợ cơ sở lưu trú, phát triển sản phẩm du lịch, xúc tiến quảng bá, tổ chức các sự kiện văn hóa - du lịch, xây dựng thương hiệu và thúc đẩy chuyển đổi số.

TRUNG SƠN

Lễ hội hoa mai anh đào Đà Lạt - Xuân 2026

Lễ hội hoa mai anh đào Đà Lạt - Xuân 2026 với chủ đề "Mai anh đào Đà Lạt - Hội tụ sắc xuân", sẽ diễn ra từ ngày 16 - 25.1 tại Quảng trường Lâm Viên (phường Xuân Hương - Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng).

Lễ hội do UBND tỉnh Lâm Đồng chỉ đạo UBND phường Xuân Hương - Đà Lạt tổ chức, nhằm chào mừng Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, mừng Đảng - mừng Xuân và hướng tới Festival Hoa Đà Lạt lần thứ XI năm 2026. Sự kiện được kỳ vọng tạo điểm nhấn quảng bá hình ảnh con người, văn hóa và vẻ đẹp đặc trưng của Đà Lạt gắn với loài hoa mai anh đào - "sứ giả" mùa xuân của Cao nguyên Lâm Viên. Lễ hội đặt mục tiêu tăng khoảng 30% lượng khách du lịch nội địa và quốc tế; đồng thời thúc đẩy doanh thu dịch vụ lưu trú, ẩm thực và lữ hành trong dịp Tết so với cùng kỳ năm 2025.

Bên cạnh chương trình khai mạc nghệ thuật bán thực cảnh với âm nhạc, thời trang và công nghệ sân khấu hiện đại, Lễ hội còn có nhiều hoạt động như: Trồng cây "Rực rỡ mùa xuân Đà Lạt cùng hoa mai anh đào", ra mắt bản đồ các điểm ngắm hoa, chương trình sáng tạo nghệ thuật với hoa mai anh đào và các hoạt động trải nghiệm dành cho du khách.

M.LÝ

CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIV CỦA ĐẢNG

Từ Nghị quyết Đại hội XIII đến bước chuyển mới của văn hóa Việt Nam

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng đang dần khép lại với những dấu ấn đậm nét trên hầu hết các lĩnh vực của đời sống đất nước. Trong bức tranh tổng thể về tăng trưởng kinh tế, ổn định chính trị, bảo đảm an sinh xã hội và mở rộng hội nhập quốc tế, lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch vừa là "nền tảng tinh thần", vừa là "nguồn lực nội sinh, động lực phát triển" đã có những bước tiến dài, khẳng định rõ hơn vị trí, vai trò của ngành trong chiến lược phát triển quốc gia.

Nhìn lại chặng đường triển khai Nghị quyết Đại hội XIII, đặc biệt trong các lĩnh vực do Bộ VHTTDL quản lý, không chỉ nhằm tổng kết những thành tựu đã đạt được, mà quan trọng hơn là nhận diện những chuyển biến về tư duy, cách tiếp cận và phương thức phát triển, từ đó chuẩn bị tâm thế, nguồn lực cho giai đoạn mới, khi đất nước bước vào thời kỳ phát triển mạnh mẽ hơn sau Đại hội XIV.

Nhiệm kỳ đặc biệt

Nhìn lại gần 5 năm triển khai Nghị quyết Đại hội XIII, có thể thấy rất rõ đây không phải là một nhiệm kỳ "bình thường". Đất nước vận động trong bối cảnh thế giới biến động nhanh, phức tạp và khó lường, với những tác động sâu rộng của đại dịch Covid-19, cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn, đứt gãy chuỗi cung ứng, xung đột khu vực, khủng hoảng năng lượng, lương thực, tài chính, cùng làn sóng chuyển đổi số, kinh tế xanh, kinh tế tri thức diễn ra mạnh mẽ.

Trong bối cảnh đó, Đại hội XIII đã xác lập một cách tiếp cận mang tính bản lề, hướng tới việc hiện thực hóa khát vọng phát triển đất nước đến năm 2030, tầm nhìn 2045, đưa Việt Nam trở thành quốc gia phát triển, thu nhập cao. Văn hóa, con người, khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, hội nhập quốc tế được đặt vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển, không còn là những yếu tố bổ trợ, mà trở thành những trụ cột tạo nên sức bật mới của đất nước.

Quan điểm coi văn hóa là "nền tảng tinh thần vững chắc, là sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc" đã được cụ thể hóa bằng hệ thống chiến lược, chương trình, đề án và nghị quyết chuyên đề. Trên nền tảng đó, dù trải qua nhiều giai đoạn khó khăn, bức tranh tổng thể của nhiệm kỳ vẫn cho thấy những gam màu chủ đạo là ổn định, phục hồi và bứt phá.

Song song với đó, công cuộc phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được triển khai quyết liệt, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, góp phần củng cố niềm tin xã hội. Trên trường quốc tế, thế và lực của đất nước được nâng lên rõ rệt thông qua đối ngoại đa phương, song phương, ngoại giao Đảng, ngoại giao Nhà nước và ngoại giao nhân dân, tạo nên một "thế trận đối ngoại" linh hoạt, chủ động.

Trong dòng chảy chung ấy, văn hóa, thể thao và du lịch ngày càng được phát huy như những "cầu nối mềm", góp phần lan tỏa hình ảnh một Việt Nam hòa bình, thân thiện, sáng tạo và giàu bản sắc. Việc duy trì các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể dục thể thao và du lịch trong bối cảnh đại dịch và giai đoạn phục hồi không chỉ là nỗ lực giữ nhịp cho ngành, mà còn góp phần giữ vững tinh thần xã hội, củng cố sự gắn kết cộng đồng.

Khi nền kinh tế phục hồi và tăng tốc, vai trò của văn hóa, thể thao và du lịch được đặt vào một vị thế mới. đó không chỉ là lĩnh vực xã hội, mà còn là các ngành kinh tế dịch vụ và sáng tạo, là không gian để phát triển công nghiệp văn hóa, kinh tế số, kinh tế du lịch. Những chuyển động đó cho thấy một bước tiến quan trọng về tư duy phát triển, từ coi văn hóa là "phần mềm" đi sau, sang coi văn hóa, thể thao và du lịch là một trong những động lực của tăng trưởng bền vững.

Văn hóa - Thể thao - Du lịch: Những gam màu sáng trong bức tranh phát triển đất nước

Nếu coi nhiệm kỳ Đại hội XIII là một cuộc "thử lửa" đối với mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, thì văn hóa, thể thao và du lịch là những lĩnh vực chịu tác động sớm và mạnh, nhưng cũng là những lĩnh vực phục hồi nhanh, tạo nhiều cảm hứng cho xã hội.

Trước hết, phải nhắc tới lĩnh vực văn hóa và gia đình. Từ tinh thần "văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội", những năm qua, công tác xây dựng và hoàn thiện thể chế văn hóa được đẩy mạnh theo hướng toàn diện, hiện đại và hội nhập. Các chương trình, chiến lược về xây dựng môi trường văn hóa, gia đình Việt Nam, bảo tồn và phát huy di sản được triển khai sâu rộng hơn, có địa chỉ rõ ràng hơn. Điều đáng mừng là tư duy về phát triển văn hóa đã có bước chuyển căn bản, không chỉ coi văn hóa là hoạt động thuần túy mang tính phục vụ, mà từng bước nhìn nhận văn hóa như một nguồn lực nội sinh, một loại "vốn xã hội" đặc biệt, cần được đầu tư, chăm lo và nuôi dưỡng lâu dài.

Công tác bảo tồn và phát huy di sản văn hóa có nhiều bước tiến quan trọng. Nhiều di sản vật thể và phi vật thể tiếp tục được UNESCO ghi danh và cộng đồng quốc tế đánh giá cao; nhiều di tích quốc gia đặc biệt, bảo tàng, không gian văn hóa truyền thống được trùng tu, tôn tạo theo hướng gắn bảo tồn với phát triển bền vững. Điều quý nhất là di sản không bị "đóng khung" trong tủ kính, mà ngày càng được đưa vào đời sống, gắn với giáo dục, du lịch, sáng tạo, với kinh tế ban đêm, với câu chuyện xây dựng thương hiệu địa phương. Cùng với đó, môi trường văn hóa, gia đình văn hóa, đời sống văn hóa cơ sở tiếp tục được củng cố, góp phần tạo nên nền tảng tinh thần lành mạnh, bền vững cho xã hội.

Trong lĩnh vực thể thao, phong trào "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại" tiếp tục lan tỏa, gắn với sự thay đổi nhận thức về vai trò của sức khỏe trong đời sống xã hội. Thể thao học đường, thể thao cộng đồng được chú trọng, tạo nền tảng nâng cao tầm vóc, thể lực người Việt. Ở thể thao thành tích cao, những tấm huy chương tại các đấu trường khu vực và quốc tế phản ánh hiệu quả của chiến lược đầu tư trọng điểm, bài bản, cùng sự quan tâm ngày càng lớn tới khoa học, y sinh và dinh dưỡng thể thao.

Du lịch ghi dấu một hành trình đặc biệt, từ đóng băng do đại dịch đến phục hồi mạnh mẽ và vươn lên. Không chỉ tăng trưởng về lượng khách và doanh thu, du lịch Việt Nam còn có bước tiến về chất lượng sản phẩm, trải nghiệm và tư duy phát triển bền vững. Các loại hình du lịch đa dạng, dựa trên nền tảng văn hóa và tài nguyên bản địa, ngày càng được chú trọng, gắn với bảo vệ môi trường và nâng cao đời sống cộng đồng.

Công nghiệp văn hóa trở thành điểm sáng mới Ảnh: L.YẾN

Cùng với đó, công nghiệp văn hóa và chuyển đổi số trở thành điểm sáng mới. Điện ảnh, âm nhạc, nghệ thuật biểu diễn, truyền thông số, thiết kế, game… từng bước hình thành các chuỗi giá trị, tạo việc làm và đóng góp ngày càng rõ nét cho nền kinh tế. Việc số hóa di sản, phát triển các nền tảng văn hóa số, ứng dụng công nghệ trong quản lý và tổ chức sự kiện mở ra những không gian tiếp cận mới cho công chúng, đặc biệt là thế hệ trẻ.

Một dấu ấn xuyên suốt là sự tham gia ngày càng mạnh mẽ của doanh nghiệp và xã hội. Văn hóa, thể thao và du lịch không còn bị nhìn nhận như gánh nặng ngân sách, mà trở thành lĩnh vực hợp tác công - tư đầy tiềm năng.

Khát vọng bứt phá trong giai đoạn mới

Tổng kết nhiệm kỳ Đại hội XIII cho thấy một thành quả quan trọng đó là sự trưởng thành về tư duy phát triển đối với văn hóa, thể thao và du lịch. Những lĩnh vực này không còn đứng bên lề, mà đã được xác lập vị trí ngày càng rõ trong chiến lược phát triển quốc gia, gắn chặt với con người, kinh tế và hội nhập.

Dù vậy, phía trước vẫn còn nhiều bài toán cần tiếp tục giải quyết đó là hoàn thiện thể chế, tháo gỡ điểm nghẽn về nguồn lực, nâng cao năng lực quản trị, phát triển nhân lực chất lượng cao, hài hòa giữa bảo tồn và phát triển, giữa hội nhập và giữ gìn bản sắc. Chính những thách thức ấy đòi hỏi sự đổi mới tư duy mạnh mẽ hơn, đặt người dân, nghệ sĩ, vận động viên, doanh nghiệp và du khách vào trung tâm của mọi chính sách.

Bước vào giai đoạn sau Đại hội XIV, trong bối cảnh chuyển đổi số, kinh tế sáng tạo và cạnh tranh văn hóa toàn cầu ngày càng gay gắt, văn hóa, thể thao và du lịch càng có cơ hội khẳng định vai trò như một nguồn lực nội sinh, một sức mạnh mềm quan trọng của đất nước. Kiên trì phát triển văn hóa ngang tầm với kinh tế, chính trị; đưa công nghiệp văn hóa và du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; phát triển thể thao toàn diện, hài hòa giữa phong trào và thành tích cao chính là con đường đã được thực tiễn nhiệm kỳ qua kiểm chứng.

Tổng kết Nghị quyết Đại hội XIII không chỉ để nhìn lại, mà còn để chuẩn bị cho hành trình phía trước. Khi văn hóa thực sự soi đường cho quốc dân đi, khi thể thao trở thành thói quen của mỗi người dân, khi du lịch và công nghiệp văn hóa trở thành động lực tăng trưởng mới, thì những tư tưởng lớn của Đại hội XIII sẽ được hiện thực hóa sinh động trong đời sống. Đó cũng là nền tảng để văn hóa, con người, sáng tạo và khát vọng tiếp tục trở thành nguồn lực quyết định cho sự phát triển phồn vinh, hạnh phúc của đất nước trong giai đoạn mới. ■

PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA VIỆT NAM TỪ ĐIỆN ẢNH:

Đâu là điểm cốt lõi?

● HÀ AN

Công nghiệp văn hóa (CNVH) hiện đang trở thành một trong những trụ cột quan trọng của nền kinh tế sáng tạo tại nhiều quốc gia. Ở Việt Nam, dù khái niệm công nghiệp văn hóa không còn xa lạ, nhưng quá trình hiện thực hóa vẫn đặt ra nhiều vấn đề từ nhận thức, thể chế đến thị trường và nguồn lực...

Nhìn từ thực tiễn ngành điện ảnh - một lĩnh vực tiên phong và giàu tiềm năng - có thể thấy rõ những cơ hội, thách thức cũng như con đường phát triển của CNVH của nước ta hiện nay.

Cảnh trong phim "Mưa đỏ", tác phẩm điện ảnh Việt Nam có doanh thu cao nhất mọi thời đại tính đến tháng 9.2025

Tấm gương phản chiếu CNVH

Theo TS Ngô Phương Lan, Chủ tịch Hiệp hội Xúc tiến phát triển Điện ảnh Việt Nam, công nghiệp văn hóa là ngành công nghiệp dựa trên sáng tạo, tri thức, tài năng và các giá trị văn hóa để sản xuất, phân phối và tiêu thụ các sản phẩm văn hóa. Đó là quá trình "biến văn hóa thành sản phẩm kinh tế", vừa mang giá trị giải trí, giáo dục, vừa tạo ra lợi nhuận và việc làm cho xã hội. Điểm cốt lõi của công nghiệp văn hóa nằm ở sự sáng tạo, nhưng sáng tạo ấy không thể tách rời công nghệ cao như số hóa, trí tuệ nhân tạo, truyền thông đa nền tảng - những yếu tố đang chi phối mạnh mẽ đời sống văn hóa đương đại.

Ở Việt Nam, tư duy về công nghiệp văn hóa bắt đầu manh nha từ đầu những năm 2000, song chỉ thực sự được đặt nền móng rõ nét từ khi "Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2020" được phê duyệt vào năm 2009. Tiếp đó, Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI (năm 2014) đã khẳng định yêu cầu "phát triển công nghiệp văn hóa đi đôi với xây dựng, hoàn thiện thị trường văn hóa". Đến năm 2016, Thủ tướng Chính phủ phê duyệt "Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030", tạo hành lang chính sách quan trọng cho các lĩnh vực văn hóa - nghệ thuật, trong đó có điện ảnh. TS Ngô Phương Lan nhận định, nói đến công nghiệp điện ảnh là nói đến mối quan hệ hữu cơ giữa sản phẩm điện ảnh và thị trường điện ảnh. Công nghiệp điện ảnh được cấu thành từ các yếu tố cơ bản: Sáng tạo; sản xuất tác phẩm (phim); phát hành và phổ biến phim; phát triển thị trường để tái tạo nguồn vốn; bảo vệ thành quả sáng tạo thông qua bản quyền. Tuy nhiên, trong một thời gian dài, điện ảnh Việt Nam chủ yếu được nhìn nhận như một ngành nghệ thuật thuần túy. Chỉ đến Luật Điện ảnh năm 2022, điện ảnh mới chính thức được xác định là một ngành công nghiệp - một bước ngoặt về mặt tư duy và thể chế.

Thực tiễn cho thấy, Việt Nam đang sở hữu nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển công nghiệp điện ảnh. Trước hết là sự tăng trưởng mạnh mẽ của thị trường. Nếu như năm 2000, doanh thu điện ảnh cả nước chỉ khoảng 2 triệu USD, thì đến năm 2009 đã đạt khoảng 302 tỉ đồng. Năm 2018, doanh thu vọt lên 3.556 tỉ đồng, vượt mục tiêu đề ra cho năm 2020 trong Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa. Trước đại dịch Covid-19, năm 2019, thị trường đạt hơn 4.064 tỉ đồng. Dù chịu tác động nặng nề của dịch bệnh trong giai đoạn 2020-2022, thị trường điện ảnh đã phục hồi nhanh chóng: Năm 2023 đạt khoảng 3.700 tỉ đồng, trong đó phim Việt chiếm gần 40%; năm 2024 đạt 4.250 tỉ đồng, doanh thu phim Việt lên tới 1.855 tỉ đồng, tương đương 44%.

Poster phim "Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối"

Công nghiệp điện ảnh không chỉ là một ngành giải trí đơn thuần, mà còn là nền tảng quan trọng của công nghiệp văn hóa, góp phần phát triển kinh tế, bảo vệ và lan tỏa giá trị văn hóa, nâng cao vị thế quốc gia. Nhìn từ điện ảnh, có thể rút ra nhiều bài học cho các lĩnh vực văn hóa khác: Muốn công nghiệp văn hóa phát triển, cần một chiến lược đồng bộ, đặt nghệ thuật - công nghệ - kinh tế làm ba trụ cột.

Đặc biệt, năm 2025 ghi nhận tín hiệu rất tích cực từ các bộ phim chiến tranh chiếu rạp. *Mưa đỏ* đạt doanh thu kỷ lục hơn 700 tỉ đồng, trở thành tác phẩm điện ảnh Việt Nam có doanh thu cao nhất mọi thời đại tính đến tháng 9.2025. Bộ phim thu hút trên 8 triệu lượt khán giả, thiết lập hàng loạt kỷ lục mới của phòng vé trong nước, đồng thời khẳng định khả năng thành công về mặt thương mại của dòng phim lịch sử - chiến tranh Việt Nam. *Địa đạo* cũng ghi nhận kết quả ấn tượng khi đạt gần 160 tỉ đồng doanh thu chỉ sau ba tuần công chiếu. Bên cạnh thị trường, điện ảnh Việt Nam còn có lợi thế về hệ thống pháp lý tương đối đầy đủ; nguồn bối cảnh thiên nhiên phong phú, đa dạng; chiều sâu lịch sử và bản sắc văn hóa; lực lượng lao động trẻ, năng động cùng chi phí sản xuất hợp lý... Đây là những yếu tố quan trọng để thu hút đầu tư và mở rộng hợp tác quốc tế trong sản xuất phim.

Phim Việt ra quốc tế vẫn là "khoảng trống"

Dù vậy, theo TS Ngô Phương Lan, công nghiệp điện ảnh Việt Nam vẫn đang đối mặt với nhiều khó khăn. Mặc dù khung pháp lý cho điện ảnh từng bước được hoàn thiện, song trong quá trình triển khai vẫn còn những nội dung cần tiếp tục được rà soát, bổ sung và cụ thể hóa để đáp ứng yêu cầu phát triển của ngành trong bối cảnh mới. Bên cạnh đó, nguồn lực tài chính dành cho điện ảnh hiện nay vẫn còn khiêm tốn, chưa hình thành Quỹ hỗ trợ phát triển điện ảnh.

Hệ thống phát hành - phổ biến phim trong nước còn yếu, thị phần rạp chiếu của doanh nghiệp nội chỉ chiếm khoảng 40%, khiến phim Việt gặp nhiều bất lợi khi cạnh tranh với phim nhập khẩu. Nguồn nhân lực chất lượng cao chưa đáp ứng yêu cầu, trong khi thị hiếu khán giả còn thiếu ổn định, gây khó khăn cho việc đa dạng hóa các dòng phim.

So với mục tiêu đặt ra trong Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam, doanh thu điện ảnh trong nước đã có bước tăng trưởng ấn tượng và thậm chí vượt chỉ tiêu đề ra cho năm 2020 ngay từ năm 2018. Tuy nhiên, ở chiều ngược lại, mục tiêu xuất khẩu phim Việt ra thị trường quốc tế vẫn là "khoảng trống" lớn. Thực tế cho thấy, việc đưa phim

Việt ra nước ngoài thời gian qua chủ yếu do các công ty tư nhân tự xoay xở theo hướng nhỏ lẻ, manh mún, thiếu sự hỗ trợ bài bản từ phía các cơ quan quản lý nhà nước. Đây chính là điểm yếu cốt lõi trong quá trình phát triển công nghiệp điện ảnh, bởi một nền điện ảnh được coi là công nghiệp chỉ thực sự hoàn chỉnh khi sản phẩm không chỉ phục vụ thị trường nội địa mà còn tham gia được vào chuỗi giá trị toàn cầu. Vì vậy, Việt Nam cần sớm xây dựng một chiến lược quảng bá phim ra thế giới mang tính hệ thống, lâu dài và có trọng tâm, trọng điểm.

Chiến lược đó cần được triển khai đồng bộ ở ba cấp độ. Trước hết là việc tham dự các Tuần phim Việt Nam, Ngày văn hóa Việt Nam và các sự kiện văn hóa - nghệ thuật trong khuôn khổ các thỏa thuận, hiệp định và quan hệ đối ngoại. Cấp độ thứ hai là tham gia các LHP quốc tế uy tín, nơi phim Việt có cơ hội tiếp cận giới chuyên môn, nhà phát hành và công chúng quốc tế. Những tác phẩm được lựa chọn cần có giá trị nghệ thuật, có tìm tòi sáng tạo mới mẻ, thể hiện cá tính điện ảnh và chiều sâu văn hóa Việt. Đây không chỉ là con đường để khẳng định chất lượng điện ảnh quốc gia mà còn là bước đệm quan trọng để phim Việt tiếp cận thị trường thế giới. Cấp độ cao hơn là từng bước thiết lập thị trường điện ảnh Việt Nam ở nước ngoài đối với những bộ phim có giá trị thương mại và giá trị nhân văn. Điều này đòi hỏi sự tham gia chủ động của Nhà nước trong việc hỗ trợ xúc tiến, kết nối, đồng thời khuyến khích các doanh nghiệp điện ảnh trong và ngoài nước hợp tác phát hành, phổ biến phim Việt dưới nhiều hình thức.

Bên cạnh đó, TS Ngô Phương Lan nhấn mạnh, Nhà nước cần có cơ chế khuyến khích các tổ chức, cá nhân và doanh nghiệp điện ảnh bán phim Việt để phát hành và chiếu ở nước ngoài, đồng thời quan tâm tới việc khai thác phim Việt ở thị trường quốc tế không chỉ trong thời gian chiếu rạp mà cả giai đoạn sau đó. Việc phát triển các sản phẩm ăn theo phim, khai thác bản quyền trên nền tảng số, truyền hình, du lịch hay văn hóa tiêu dùng sẽ góp phần tối ưu hóa giá trị kinh tế và văn hóa của tác phẩm điện ảnh.

Ở tầm chiến lược dài hạn, xây dựng thương hiệu điện ảnh Việt Nam cần được đặt trong tổng thể chiến lược quốc gia về quảng bá văn hóa như một dạng "quyền lực mềm". Việc tổ chức các LHP quốc tế uy tín, chuyên nghiệp tại Việt Nam không chỉ tạo sân chơi cho các nhà làm phim trong nước mà còn góp phần định vị hình ảnh điện ảnh Việt trên bản đồ điện ảnh khu vực và thế giới.

Cùng với các dòng phim thương mại, việc hỗ trợ phim nghệ thuật, phim độc lập tham dự các diễn đàn điện ảnh quốc tế cũng là cách để khẳng định chất lượng, chiều sâu và bản sắc của điện ảnh Việt Nam. Đồng thời, cần tăng cường kết nối điện ảnh với du lịch, văn hóa và kinh tế, coi bối cảnh quay phim là tài nguyên du lịch, kết hợp quảng bá ẩm thực, trang phục, kiến trúc và lối sống Việt thông qua điện ảnh. ■

DỰNG TRÁI PHÉP HAI CÔNG TRÌNH TẠI KHU DI TÍCH LĂNG VUA THIỆU TRỊ (HUẾ):

Nếu không xử lý nghiêm, cái giá phải trả sẽ không nhỏ

● **LÂM SƠN; ảnh: S.THÙY**

Quản lý di sản văn hóa, đặc biệt là di sản thế giới là một lĩnh vực đòi hỏi kỷ luật pháp quyền và chuẩn mực khoa học rất cao. Bởi chỉ một sự tùy tiện dù nhỏ, một tiền lệ sai, cũng có thể kéo theo những hệ lụy lớn, không chỉ cho một di tích cụ thể mà cho toàn bộ hệ thống quản trị di sản.

Khu vực lăng mộ Hoàng thái hậu Từ Dụ nhìn từ trên cao Ảnh: S.THÙY

Cổng dẫn vào lăng vua Thiệu Trị cũng bị dựng trái phép

Từ góc nhìn đó, câu chuyện liên quan đến việc dựng "Hoàng Ốc" trước khu vực Bửu thành lăng Thái hậu Từ Dụ và cổng gỗ tam quan phía ngoài lăng vua Thiệu Trị tại TP Huế không đơn thuần là sự tranh cãi quanh một vài hạng mục kiến trúc, mà phản ánh một vấn đề nghiêm trọng hơn, đó là sự lỏng lẻo trong kỷ cương quản lý di sản. Điều đáng nói không chỉ nằm ở bản thân các công trình này, mà nằm ở cách báo cáo giải trình của đơn vị quản lý di tích. Trong văn bản báo cáo giải trình gửi cơ quan chức năng có thể thấy một chuỗi lập luận được xây dựng khá công phu, thế nhưng lại mang tính né trách nhiệm.

Trước hết và cũng nguy hiểm là việc vin vào tư liệu lịch sử để "hợp thức hóa" hành vi hiện tại. Việc trích dẫn các bản tấu triều Nguyễn liên quan đến "Hoàng Ốc" được đưa ra như một bằng chứng rằng xưa kia từng tồn tại những công trình tương tự, từ đó cho rằng việc dựng lại ngày nay là "phù hợp truyền thống". Đây là một lối lập luận đánh tráo bối cảnh. Tư liệu lịch sử có giá trị khoa học, nhưng không phải là căn cứ pháp lý. Một xã hội hiện đại vận hành bằng luật pháp, chứ không vận hành bằng tiền lệ lịch sử được chọn lọc theo ý chí của ai đó. Nếu cứ "xưa có thì nay làm" thì ranh giới bảo tồn sẽ bị xóa nhòa, và di sản sẽ nhanh chóng biến thành một không gian tùy nghi "tái hiện" theo cảm hứng đương đại.

Thứ hai là "đánh tráo" khái niệm xây dựng bằng khái niệm lắp dựng. Công trình được mô tả là nhà gỗ lắp ghép, không kiên cố, có thể tháo dỡ. Nhưng trong quản lý di sản, vấn đề không nằm ở vật liệu hay kỹ thuật, mà nằm ở bản chất can thiệp mới vào không gian di tích. Một công trình dù bằng gỗ, tre hay thép, khi được dựng lên, chiếm chỗ, định hình tầm nhìn và cảm nhận cảnh quan, thì đều là một can thiệp vật chất. Pháp luật về di sản không hề có "vùng xám" cho những công trình "làm tạm rồi tính sau". Lập luận "có thể tháo dỡ" thực chất là một cách nói khác của việc làm trước, xin sau, điều hoàn toàn không thể chấp nhận trong nhà nước pháp quyền.

Tiếp đó là lấy "xã hội hóa" làm lá chắn. Việc nhấn mạnh rằng công trình không dùng ngân sách nhà nước, do nhà hảo tâm tài trợ, được lặp lại nhiều lần như một cách giảm nhẹ... Nhưng nguồn tiền chưa bao giờ là yếu tố quyết định tính hợp pháp của một dự án. Xã hội hóa là để huy động nguồn lực, chứ không phải để tư nhân hóa quyền quyết định hay cho phép bỏ qua các quy trình bắt buộc. Khi tiền tài trợ được đặt cao hơn pháp luật, thì di sản sẽ bị dẫn dắt bởi túi tiền và "thiện chí" của cá nhân, chứ không còn được bảo vệ bằng chuẩn mực khoa học và lợi ích công cộng.

Đáng lo ngại hơn là cách báo cáo giải trình cho thấy dấu hiệu đảo ngược vai trò giữa cơ quan quản lý và nhà tài trợ. Những cụm từ như "theo đề nghị của nhà hảo tâm", "đáp ứng mong muốn của nhà tài trợ" xuất hiện trong văn bản một cách tự nhiên, như thể đó là yếu tố hợp lý để biện minh cho quyết định quản lý. Trong khi đó, nguyên tắc căn bản của quản trị di sản là nhà tài trợ không bao giờ là người quyết định.

Một thủ pháp khác cũng cần được nhìn thẳng là cảm tính hóa vấn đề bằng đạo lý và tâm linh. Việc đưa các giá trị như lòng tôn kính bậc tiền nhân, tam tòng - tứ đức, nhu cầu tâm linh của nhân dân vào một văn bản giải trình hành chính có thể tạo hiệu ứng cảm xúc, nhưng lại làm lệch trọng tâm vấn đề. Di sản càng linh thiêng, càng là di sản thế giới, thì càng phải được quản lý bằng lý trí, pháp luật và khoa học, chứ không phải bằng sự xúc động hay thiện chí chủ quan. Cảm xúc không thể thay thế trách nhiệm.

Không thể không nhắc đến lập luận rằng công trình nằm "ngoài khu vực bảo vệ I". Đây là một kiểu chọn một phần sự thật có lợi. Ngoài khu vực bảo vệ I không có nghĩa là được tự do can thiệp. Khu vực bảo vệ II, vùng đệm và toàn bộ không gian cảnh quan liên quan đến di sản đều chịu sự điều chỉnh nghiêm ngặt của pháp luật và các khuyến nghị quốc tế. Trên thực tế, nhiều di sản trên thế giới bị cảnh báo, thậm chí bị đưa vào danh sách nguy hiểm, không phải vì can thiệp trong lõi di tích, mà vì những tác động tưởng như "ngoài rìa".

Điểm đáng tiếc nhất nằm ở phần kết của báo cáo giải trình: Nhận thiếu sót nhưng không nhận lỗi bản chất. Những cụm từ quen thuộc như "rút kinh nghiệm", "theo dõi hiện trạng", "sẽ phối hợp nếu có yêu cầu" cho thấy một sự né tránh. Không thấy sự thừa nhận rõ ràng rằng đã làm sai quy trình, sai thẩm quyền; không thấy cam kết cụ thể về biện pháp khắc phục theo đúng luật. Đó là một kiểu nhận lỗi hình thức, dễ tạo tiền lệ xấu: Sai rồi thì rút kinh nghiệm, còn hiện trạng cứ để đó.

Câu chuyện này, vì thế, không nên dừng lại ở việc đúng, sai của một công trình. Nó đặt ra yêu cầu phải xem lại công tác quản lý di sản trong bối cảnh Huế là đô thị di sản, là nơi đang mang trên mình trách nhiệm với UNESCO và cộng đồng quốc tế. Di sản không thể được bảo vệ bằng cảm tính hay bằng thiện chí đơn lẻ. Di sản chỉ có thể được bảo vệ bằng pháp quyền, khoa học và trách nhiệm. Nếu không nhìn thẳng vào vấn đề này, thì những "Hoàng Ốc" hôm nay rất có thể sẽ mở đường cho nhiều sự tùy tiện khác trong tương lai, và khi đó, cái giá phải trả sẽ không nhỏ. ■

KẾT HỢP NHIỀU LOẠI HÌNH NGHỆ THUẬT:

Mở rộng biên độ biểu đạt cho sân khấu Việt

● **THANH MAI**

Gần đây, một số đơn vị không ngần ngại phá vỡ lối mòn, thổi làn gió mới vào sân khấu bằng cách kết hợp nhiều loại hình nghệ thuật trong cùng một vở diễn. Cách làm được ví như "một mũi tên, trúng hai đích", khi mang đến món ăn tinh thần độc đáo cho khán giả; đồng thời, nâng cao ngôn ngữ biểu đạt, kỹ thuật dàn dựng và khả năng kể chuyện của sân khấu Việt.

Kết hợp nhiều loại hình nghệ thuật trong cùng một tác phẩm được xem là hướng đi mới, hứa hẹn mở ra tương lai cho sân khấu Việt . Trong ảnh: Vở diễn "Trần Nhân Tông"

Nâng tầm ngôn ngữ sân khấu

Trong bối cảnh sân khấu hiện đại, việc kết hợp nhiều loại hình nghệ thuật trong cùng một tác phẩm đang mở ra những hướng đi đầy triển vọng. Một vở diễn không còn kể chuyện bằng một loại hình nghệ thuật đơn lẻ mà các đơn vị nghệ thuật đã sáng tạo, kết hợp hài hòa giữa kịch, xiếc, chèo, cải lương, xẩm, múa rối, ca trù… Sự giao thoa này tạo nên ngôn ngữ biểu cảm đa tầng, giúp câu chuyện vận hành theo nhiều nhịp điệu, cao trào và cung bậc cảm xúc khác nhau. Đồng thời, nó mở rộng biên độ kỹ thuật dàn dựng, cho phép đạo diễn, biên đạo và diễn viên khai thác tối đa tiềm năng từng loại hình. Đây chính là cách làm mới, giúp sân khấu vừa giữ được linh hồn nghệ thuật truyền thống, vừa phát triển ngôn ngữ kể chuyện đương đại, nâng tầm trải nghiệm khán giả và khẳng định sức sống của nghệ thuật biểu diễn trong thời đại mới.

Mới đây, Liên đoàn Xiếc Việt Nam phối hợp với Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam biểu diễn vở xiếc cải lương *Trần Nhân Tông*. Vở diễn gây ấn tượng mạnh nhờ sự kết hợp giữa xiếc và cải lương, mang đến trải nghiệm thị giác và thính giác độc đáo. Khán giả vừa đắm chìm trong những giai điệu cải lương da diết, giàu cảm xúc, vừa bị cuốn theo những màn xiếc thăng hoa, thể hiện kỹ thuật điêu luyện qua động tác cầu bật, tung hứng, đu dây và nhào lộn trên không… Chất trữ tình, tự sự của cải lương hòa nhịp cùng sức sống trẻ trung, năng động của xiếc, tạo nên một chỉnh thể thống nhất: Cải lương như sợi dây dẫn mạch câu chuyện và tiết tấu vở, trong khi xiếc là những "phím nhấn" tô đậm diễn biến tâm lý và không gian sân khấu. Nhờ sự kết hợp hài hòa này, hình tượng nhân vật lịch sử được khắc họa không còn khô khan mà trở nên gần gũi, lôi cuốn khán giả trẻ - những người ưa sự mới mẻ và trải nghiệm đa chiều trên sân khấu hiện đại.

Từ kinh nghiệm của mình, thạc sĩ, biên đạo múa Nguyễn Thị Tuyết Minh nhấn mạnh, khán giả hiện đại không chỉ tìm kiếm giải trí mà còn khao khát những "món ăn tinh thần" độc đáo. Việc khai thác đồng thời nhiều yếu tố nghệ thuật trong cùng một tác phẩm là hướng đi hiệu quả, mang đến trải nghiệm tươi mới và khác biệt. Ngày nay, công chúng ít quan tâm vở diễn thuộc thể loại hay loại hình nào; điều họ chú trọng hơn là cách tác phẩm kể chuyện, nhịp điệu, khả năng khơi gợi cảm xúc và truyền tải thông điệp nhân văn, nơi mỗi chi tiết đều góp phần làm sống dậy sức mạnh và linh hồn của vở diễn.

Tại Liên hoan quốc tế Sân khấu thử nghiệm lần thứ VI năm 2025, Nhà hát Nghệ thuật truyền thống tỉnh Ninh Bình đã giới thiệu tác phẩm *Các cụ gánh còng lưng,* hòa nhịp giữa chèo, cải lương, múa rối và âm nhạc truyền thống vào một cấu trúc hiện đại, tạo nên mạch kịch hấp dẫn và giàu sáng tạo. Trước đó, nhiều tác phẩm khác cũng gây ấn tượng nhờ sự song hành của nhiều ngôn ngữ nghệ thuật: *Tấm - Cám* của Nhà hát Múa rối Thăng Long kết hợp chèo và rối; *Ngàn năm mây trắng* hội tụ cải lương, chèo, hát xẩm và ca Huế; *Kiều* dung hòa ba lê kinh điển phương Tây với ca trù, xẩm - những loại hình nghệ thuật cổ truyền của Việt Nam… Khi được đặt cạnh nhau một cách hợp lý, các loại hình nghệ thuật không chỉ tôn vinh vẻ đẹp riêng mà còn cộng hưởng để nâng nhau lên, mở rộng tệp khán giả nhờ mỗi hình thức có cộng đồng người xem riêng. Đồng thời, sự kết hợp này cho công chúng thấy được tính sáng tạo và đa dạng của nghệ thuật hiện đại, đồng thời kéo dài sức sống cho di sản văn hóa và nghệ thuật truyền thống trong thời hiện đại.

Cẩn trọng, tránh xóa nhòa bản sắc các loại hình

Trong bối cảnh sân khấu hiện đại, việc kết hợp nhiều loại hình nghệ thuật đang trở thành xu hướng, nhưng sự cẩn trọng là yếu tố quyết định để không làm nhòa bản sắc riêng của từng loại hình. Kịch, chèo, cải lương, múa rối, xiếc hay ca trù… đều có ngôn ngữ, quy luật và tinh thần đặc trưng, phản ánh lịch sử, văn hóa và kỹ thuật nghệ thuật riêng. Nếu người dàn dựng chỉ ghép nối hình thức một cách hời hợt, tinh thần cốt lõi và giá trị truyền thống có thể bị tổn hại, dẫn đến sự hỗn độn về nhịp điệu, cao trào và thông điệp.

Để đạt hiệu quả, việc kết hợp nhiều loại hình nghệ thuật cần được nghiên cứu kỹ lưỡng, từ cấu trúc kịch bản, nhịp điệu, phân bố cao trào đến sự hòa hợp trong âm thanh, ánh sáng, chuyển động và không gian biểu diễn. Theo biên đạo múa Tuyết Minh, để các loại hình hòa quyện tự nhiên trong cùng một tác phẩm, người làm sân khấu hiện đại, đặc biệt là đạo diễn, phải nâng cao năng lực chuyên môn, thấu hiểu cái đẹp và nguyên lý sáng tạo của từng loại hình để chắt lọc, kết hợp và tạo ra ngôn ngữ biểu đạt mới, giàu sức hấp dẫn. Đây là hành trình lao động nghệ thuật đòi hỏi sự thận trọng cao độ, bởi nếu chỉ chạy theo hiệu ứng bề nổi, vở diễn dễ rơi vào tình trạng ghép nối cơ học, thiếu liên kết nội tại. Điều quan trọng không phải là phô diễn thế mạnh riêng, mà là biết hạ "cái tôi" của từng loại hình, tìm ra dòng chảy biểu đạt chung, để các yếu tố nghệ thuật hòa quyện, làm nổi bật tư tưởng, chủ đề và hình tượng nhân vật mà tác phẩm muốn truyền tải.

Giám đốc Liên đoàn Xiếc Việt Nam, NSND Tống Toàn Thắng nhận định: Khi nhiều đơn vị cùng tham gia sáng tạo một tác phẩm, mỗi bên đều có xu hướng muốn tôn vinh thế mạnh của loại hình mình theo đuổi, đôi khi chiếm thời lượng lớn. Tuy nhiên, sự kết hợp này không thể dựa vào cảm tính mà phải tuân theo quy tắc chung, vì mục tiêu tổng thể của tác phẩm. Điều này đòi hỏi mỗi loại hình biết tiết chế và tìm tiếng nói chung. Ví dụ, xiếc với nhịp độ nhanh cần điều chỉnh để tạo không gian diễn cho chèo, tuồng, cải lương - các loại hình vốn có tiết tấu chậm.

Khi nhịp điệu được cân bằng, mỗi loại hình vừa tỏa sáng theo bản sắc riêng, vừa hòa vào chỉnh thể tác phẩm, tạo điểm chạm cảm xúc sâu sắc cho khán giả. Chỉ có như vậy, sự giao thoa nhiều loại hình mới phát huy giá trị, đồng thời là thước đo để đánh giá ý nghĩa của những nỗ lực làm mới sân khấu hôm nay. ■

Hành trình 10 năm Đường Sách TP.HCM lan tỏa tri thức và giá trị văn hóa

Hôm qua 8.1, Hội Xuất bản Việt Nam phối hợp với Sở VH&TT TP.HCM tổ chức Lễ kỷ niệm 10 năm Đường Sách TP.HCM (2016-2026) với chủ đề *Hành trình 10 năm lan tỏa tri thức và những giá trị văn hóa tốt đẹp*. Từ ngày 9.1.2016, tuyến Nguyễn Văn Bình đã "lột xác" từ con đường ngắn, ít người qua lại thành không gian văn hóa đọc giữa trung tâm đô thị - một thiết chế văn hóa mở, nơi sách gặp gỡ với nghệ thuật và cộng đồng.

Theo ông Lê Hoàng, Giám đốc Công ty TNHH Đường Sách TP.HCM, thành công của mô hình đến từ sự chỉ đạo của lãnh đạo Thành phố, sự phối hợp của các sở, ngành, sự đồng hành của Hội Xuất bản Việt Nam, cùng tâm huyết của người làm sách và sự ủng hộ bền bỉ của bạn đọc. Ngay năm đầu hoạt động, Đường Sách đã vào Top 10 sự kiện tiêu biểu của TP.HCM. Từ năm 2022, công trình kiến trúc Đường Sách liên tiếp nhận giải thưởng cao nhất hạng mục Tiềm năng Kinh tế của Liên đoàn Kiến trúc Cảnh quan Quốc tế, ghi nhận cách sáng tạo trong sử dụng không gian công cộng để xây dựng đời sống văn hóa.

Gần 10 năm qua, Đường Sách lưu hành gần 7 triệu bản, tổ chức hơn 3.000 hoạt động: Giao lưu tác giả - tác phẩm, hội sách, chương trình cho học sinh - sinh viên, triển lãm mỹ thuật, biểu diễn văn hóa đương đại và dân gian… Nơi đây đã vượt khỏi vai trò mua bán, trở thành điểm hẹn văn hóa - văn nghệ, nuôi dưỡng thói quen đọc và làm giàu thêm đời sống tinh thần cho người dân TP và du khách.

Bước vào giai đoạn 2026-2031, lãnh đạo Trung ương đề nghị nâng chất nội dung, hướng mạnh tới bạn đọc trẻ, tăng kết nối xuất bản - giáo dục - du lịch - công nghiệp văn hóa, để Đường Sách tiếp tục lan tỏa như một biểu tượng nhân văn của Thành phố mang tên Bác.

THÙY TRANG

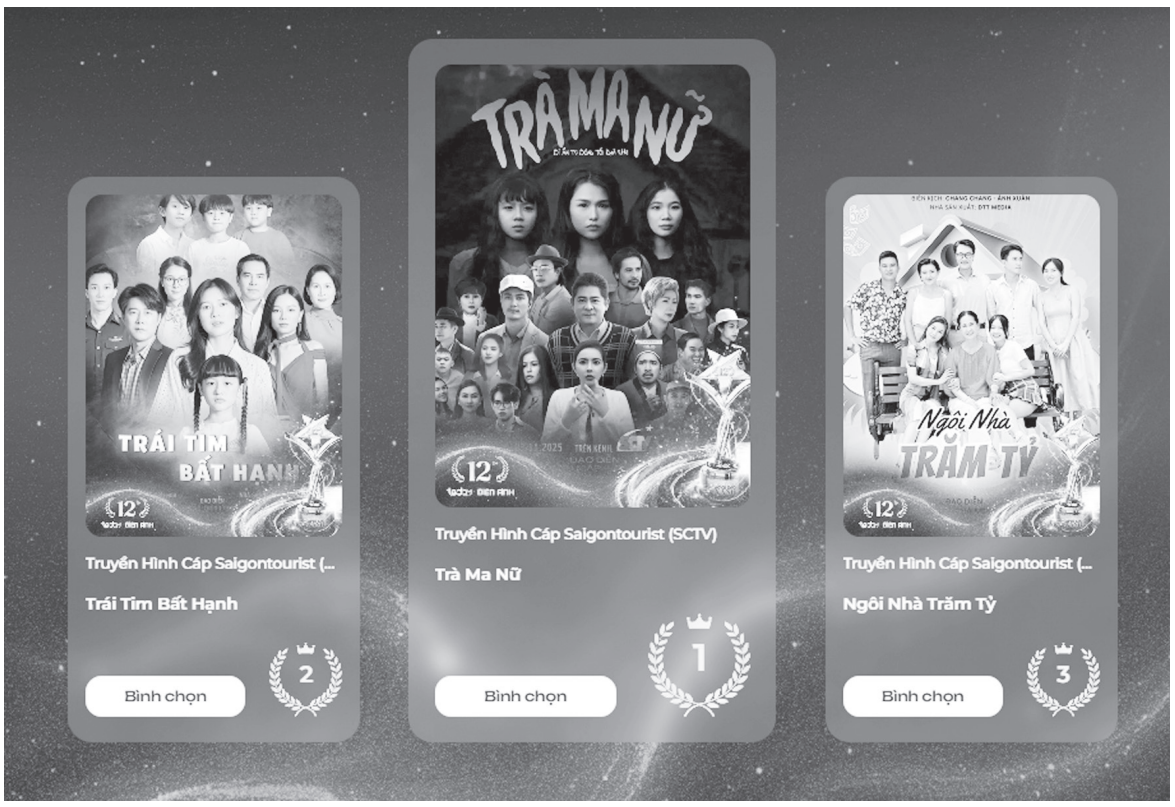
GIẢI THƯỞNG NGÔI SAO XANH:

"Gay cấn" trước thềm trao giải

● THÙY TRANG

Giải thưởng Ngôi sao Xanh (Face of the Year Awards) lần thứ 12 năm 2025 đã chính thức đóng cổng bình chọn dành cho khán giả vào 11h ngày 6.1.2026, khép lại chặng đua voting sôi động kéo dài suốt nhiều tuần. Từ đây, giải thưởng bước sang giai đoạn tổng kết, trong đó các hạng mục xuất sắc nhất tiếp tục được Hội đồng Nghệ thuật chấm điểm và đánh giá chuyên môn.

Kết quả cuối cùng sẽ được công bố tại đêm Gala trao giải, dự kiến diễn ra vào tối 10.1.2026 tại Nhà hát Hòa Bình (TP.HCM).

Ở mảng Truyền hình, các phim "Trà ma nữ", "Trái tim bất hạnh", "Ngôi nhà trăm tỷ" là những cái tên nổi bật trên bảng bình chọn của khán giả

Nhiều chuyển động mới

Không khí chặng nước rút của Ngôi sao Xanh năm nay đang nóng lên từng ngày, ghi nhận mức độ cạnh tranh cao hiếm thấy. Ở nhiều hạng mục, thứ hạng các đề cử liên tục "đổi chỗ", phản ánh sức nặng của từng lá phiếu và sự đồng hành bền bỉ từ cộng đồng người hâm mộ. Không chỉ nghệ sĩ trực tiếp kêu gọi bình chọn, các fanclub cũng cho thấy độ gắn kết đáng nể khi tổ chức nhiều hoạt động lan tỏa trên mạng xã hội, góp phần đẩy nhịp cuộc đua lên cao trào.

Theo NSND - đạo diễn Đào Bá Sơn, đại diện Hội đồng Nghệ thuật, mùa giải 2025 phác họa bức tranh khởi sắc của điện ảnh và truyền hình Việt Nam. "Có thể nói đây là một năm bùng nổ, không chỉ ở số lượng mà còn ở chất lượng tác phẩm. Đặc biệt, điện ảnh ghi nhận nhiều phim có quy mô sản xuất lớn, tạo hiệu ứng mạnh mẽ trong công chúng", ông nhận định.

Một điểm nhấn khác, theo NSND Đào Bá Sơn, là năm 2025 lần đầu xuất hiện nhiều tác phẩm phim hoạt hình nội địa dài tập, được đầu tư bài bản và đạt chất lượng chuyên môn tốt. Đây được xem là tín hiệu tích cực, cho thấy điện ảnh Việt đang bước vào giai đoạn đa dạng hóa thể loại, từng bước tiệm cận các chuẩn mực sản xuất hiện đại và mở rộng "địa hạt" sáng tạo.

Sự gia tăng mạnh mẽ về số lượng đề cử của Ngôi sao Xanh cũng phản ánh rõ xu thế ấy. Nếu như năm 2023 giải ghi nhận 290 đề cử; 2024 tăng lên 417 thì đến 2025 con số đã vọt lên 741 đề cử - một bước nhảy đáng kể trong lịch sử giải thưởng. "Điều này đặt ra yêu cầu rất cao cho Hội đồng Nghệ thuật trong việc thẩm định, chấm chọn công tâm, minh bạch, nhằm tôn vinh đúng những giá trị sáng tạo và nhân văn của người làm nghề", NSND Đào Bá Sơn nhấn mạnh.

Danh sách đề cử điện ảnh năm nay cho thấy sự đa dạng rõ nét về đề tài, quy mô sản xuất và cách tiếp cận khán giả của phim Việt. Nhiều tác phẩm thuộc các thể loại khác nhau, từ lịch sử, trinh thám, hành động đến tâm lý - gia đình và giải trí đại chúng, tạo sức hút đáng kể trên thị trường. Đặc biệt, Ngôi sao Xanh năm nay lần đầu ghi nhận sự góp mặt đồng loạt của các phim hoạt hình nội địa chất lượng cao ở hạng mục điện ảnh. Đây được xem là tín hiệu đáng mừng cho sự hồi sinh và phát triển bền vững của dòng phim hoạt hình Việt, đồng thời mở thêm một cánh cửa để điện ảnh nội địa vươn xa.

Top 3 các hạng mục "được yêu thích nhất" dần lộ diện

Ở nhóm giải "được yêu thích nhất", cuộc cạnh tranh diễn ra đặc biệt gay gắt. Trong 24 giờ cuối cùng, BTC quyết định nhân ba số điểm bình chọn cho tất cả các hạng mục, từ 11h ngày 5.1 đến 11h ngày 6.1, khiến cục diện bảng xếp hạng liên tục biến động. Tính đến thời điểm đóng cổng bình chọn, top 3 ở nhiều hạng mục quan trọng đã dần hình thành, phản ánh sự ủng hộ mạnh mẽ của công chúng dành cho các nghệ sĩ và tác phẩm nổi bật trong năm.

Ở lĩnh vực Điện ảnh, bảng xếp hạng cho thấy ưu thế thuộc về những gương mặt duy trì phong độ ổn định suốt mùa giải. Steven Nguyễn, Đỗ Nhật Hoàng và Ma Ran Đô là những cái tên thường xuyên giữ vị trí dẫn đầu ở hạng mục Nam diễn viên điện ảnh được yêu thích nhất. Trong khi đó, hạng mục Nữ diễn viên điện ảnh được yêu thích nhất chứng kiến màn so kè quyết liệt giữa Phương Mỹ Chi và Đoàn Thiên Ân, với thứ hạng liên tục thay đổi trong chặng nước rút.

Ở mảng Truyền hình, các đề cử top 3 đều sở hữu lượng người theo dõi ổn định và phong độ xuyên suốt mùa giải. Khoảng cách không quá lớn giữa các vị trí phản ánh sự cạnh tranh lành mạnh và sự ghi nhận đồng đều của khán giả. Các phim *Trà ma nữ*, *Trái tim bất hạnh*, *Ngôi nhà trăm tỷ* là những cái tên nổi bật trên bảng bình chọn.

Theo kết quả thống kê lúc 7h sáng ngày 6.1, trước khi hệ thống bình chọn tạm ẩn điểm số, nhiều gương mặt quen thuộc như Lê Hạ Anh, Thanh Hằng, Mai Tâm Như, Huỳnh Trường Thịnh, Lê Minh Thuấn, Thanh Duy… đang vươn lên dẫn đầu ở các hạng mục thu hút sự quan tâm lớn.

Không chỉ Điện ảnh và Truyền hình, các hạng mục Không gian mạng và Video âm nhạc được yêu thích nhất cũng ghi nhận mức độ cạnh tranh cao. Đặc thù của nền tảng số giúp nhiều đề cử có cú bứt tốc rõ rệt ở những ngày cuối, khi lượng bình chọn tăng nhanh nhờ hiệu ứng lan tỏa trên mạng xã hội.

Ở hạng mục Phim Không gian mạng được yêu thích nhất, các tác phẩm lọt top 3 đều có lượng người xem lớn và cộng đồng theo dõi trung thành. Trong khi đó, Diễn viên Không gian mạng được yêu thích nhất tiếp tục là cuộc đua sít sao giữa các gương mặt trẻ, đại diện cho thế hệ nghệ sĩ mới, linh hoạt trong nhiều định dạng nội dung và có sức ảnh hưởng trên môi trường số. Riêng hạng mục Cặp đôi được yêu thích nhất tiếp tục là một trong những đường đua giàu cảm xúc nhất của Ngôi sao Xanh 2025. Lượng bình chọn tăng mạnh trong giai đoạn nhân ba điểm cho thấy sự gắn kết giữa các cặp đôi trên màn ảnh, đồng thời phản ánh sức lan tỏa của họ trong đời sống giải trí.

Theo BTC, để giành chiến thắng tại Ngôi sao Xanh, bên cạnh sự ủng hộ từ khán giả, các đề cử còn phải chinh phục Hội đồng Nghệ thuật gồm những chuyên gia giàu kinh nghiệm. Vì vậy, các giải thưởng như Phim hay nhất, Sáng tạo xuất sắc, Đạo diễn xuất sắc, Nam/Nữ diễn viên xuất sắc nhất vẫn đang là những "ẩn số" được giới chuyên môn và công chúng chờ đợi. ■

Giải thưởng Ngôi sao Xanh được biết đến là Giải thưởng Gương mặt Điện ảnh và Truyền hình, do Kênh truyền hình Today TV kết hợp Tạp chí Thế giới Điện ảnh *tổ chức thường niên, nhằm tôn vinh những gương mặt, những bộ phim, sản phẩm nghệ thuật trong và ngoài nước được phổ biến, phát hành trong rạp chiếu phim, trên hệ thống truyền hình và trên không gian mạng từ trung tuần tháng 11 năm trước đến trung tuần tháng 11 năm sau.*

Giải thưởng Ngôi sao Xanh lần thứ 12 chính thức khởi động từ đầu tháng 12.2025, với tổng cộng 741 đề cử tranh giải. Năm nay, giải mở rộng hạng mục, nâng tổng số lên 32 giải thưởng cho 4 hạng mục, trong đó có 19 giải do Hội đồng Nghệ thuật bình chọn và 13 giải do khán giả bình chọn.

Hoàng Thùy Linh lần đầu hợp tác Hứa Kim Tuyền ra mắt nhạc Tết

Hòa cùng không khí sôi động của thị trường nhạc Tết đầu năm 2026, Hoàng Thùy Linh ra mắt MV *Rực rỡ 30* như lời tri ân gửi đến khán giả đã đồng hành cùng cô trong hành trình nghệ thuật nhiều biến chuyển.

Với *Rực rỡ 30*, nữ ca sĩ kể câu chuyện Tết xưa - Tết nay qua lát cắt nhẹ nhàng, dung dị. Ca khúc do nhạc sĩ Hứa Kim Tuyền sáng tác, đánh dấu lần hợp tác đầu tiên giữa hai nghệ sĩ. Âm nhạc tươi sáng, tiết tấu vừa phải, dễ tiếp cận; ca từ như lời tâm tình, gửi gắm sự biết ơn đến bạn bè, người thân, khán giả - những điểm tựa tinh thần giúp Hoàng Thùy Linh vượt qua áp lực và thử thách trong quá trình gắn bó với nghệ thuật.

Không đặt nặng cao trào, *Rực rỡ 30* chọn cách kể chậm rãi, nhấn mạnh vẻ đẹp của sự bền bỉ. Rực rỡ không nằm ở khoảnh khắc bùng nổ, mà được tạo nên từ những trải nghiệm tích lũy theo thời gian, qua từng chặng đường sống và làm nghề.

Hơi thở văn hóa Việt tiếp tục hiện diện rõ nét trong sản phẩm mới, từ âm nhạc, hình ảnh đến nhịp sống gia đình, cộng đồng trong MV. Đây cũng là hướng đi nhất quán Hoàng Thùy Linh theo đuổi nhiều năm: Gắn âm nhạc đại chúng với chất liệu văn hóa dân tộc, tiếp cận khán giả trẻ bằng tinh thần đương đại.

ANH HUY

CHỢ VIỀNG - PHỦ DẦY:

Hồn xuân của miền quê Bắc Bộ

● **PHẠM CƯỜNG; ảnh Internet**

Ở tỉnh Ninh Bình có tới bốn chợ Viềng. Dù ở những miền quê khác nhau, nhưng đều họp vào những ngày đầu năm và thường gắn với một đền, chùa nhất định. Chợ Viềng Nam Trực bên cạnh chùa Bi thờ Từ Đạo Hạnh; Chợ Viềng Liễu Đề họp ở khu vực đền thờ Triệu Quang Phục; Chợ Viềng Mỹ Lộc, cách đền Trần không xa; còn chợ Viềng xã Vụ Bản gắn với quần thể Phủ Dầy. Từ xa xưa, chợ Viềng xã Vụ Bản thường họp trước đền ông Khổng và trên đường vào Phủ Chính, vì thế còn có tên là chợ Viềng Phủ hay còn gọi là chợ Phủ Dầy.

Biển người đổ về hội Chợ Viềng - Phủ Dầy trong ngày đầu Xuân mới

Cho đến nay, vẫn chưa có câu trả lời cho thỏa đáng vì sao trên đất Ninh Bình lại có nhiều chợ Viềng đến thế, chợ Viềng có từ bao giờ và vì sao lại gọi là chợ Viềng?

Có người lý giải rằng Ninh Bình (Nam Định cũ) là một trong những cái nôi của nền văn minh lúa nước. Đời sống vật chất và tinh thần ở đây sớm phát triển. Sự phát triển ấy đã thúc đẩy nhu cầu giao lưu văn hóa và tình cảm. Cùng với lễ hội và đền chùa, chợ, hội chợ cũng là những phương tiện giao lưu hữu hiệu. Đây là một trong những nguyên nhân để giải thích vì sao trên đất Ninh Bình, chợ Viềng có ở nhiều nơi. Hãy đọc bài ca dao nói về thú chơi chợ ngày xưa ở vùng Tây - Nam phường Nam Định, tỉnh Ninh Bình vào dịp Tết đến Xuân về: *"Mồng một ăn Tết ở nhà/ Mồng hai chơi đĩếm, mồng ba chơi đình/ Mồng bốn chơi chợ Quả Linh/ Mồng năm chợ Trình, mồng sáu chợ Gôi/ Nghỉ ngày mồng bảy mà thôi/ Đến ngày mồng tám đi chơi chợ Viềng/ Chợ Viềng năm có một phiên/ Cái nón em đội, cũng tiền anh mua..."*.

Người ta không xác định được thời điểm ra đời của bài ca dao, chỉ biết rằng nó được lưu truyền từ nhiều đời. Và như vậy, chợ Viềng đã có từ lâu. Bài ca dao không nói rõ chợ Viềng ở miền quê nào, nhưng những địa danh mà bài ca dao nói tới như chợ Quả Linh, chợ Trình, chợ Gôi thì ai cũng có thể nhận biết được đây là Chợ Viềng - Phủ Dầy. Bởi lẽ, những chợ trên đều nằm trên đất Thiên Bản cũ, trục đường 10 nối phường Nam Định với phường Hoa Lư tỉnh Ninh Bình.

Chợ Viềng - Phủ Dầy họp mỗi năm chỉ đúng một phiên, vào mồng 8 tháng Giêng. Có thể xem đây là chợ đông vui bậc nhất trong các chợ Viềng và đã từ lâu được đồng bào cả nước biết đến. Người đi chợ dù vào Phủ dâng hương, vào lăng viếng Mẫu Liễu Hạnh, hay mua sắm gì đó cũng là để cầu may, cầu phúc, cầu lộc, cầu tài, cầu "mưa thuận gió hòa", cầu cho sự sinh sôi nảy nở, cho sự thịnh vượng... của một năm mới bắt đầu.

Hàng hóa Chợ Viềng - Phủ Dầy phong phú, đa dạng, song chủ yếu là cây, con giống, nông cụ, công cụ gia đình, đồ thờ cúng, nếu có đồ cổ thì cũng mang tính chất tín ngưỡng. Có thể xem đây là hội chợ trưng bày sản vật đặc trưng của nhiều miền quê. Đồ tre của Tử Vinh, Thanh Hóa; đồ sắt của Bảo Ngũ, Tống Xá; đồ gỗ Lê Xá, La Xuyên; cây, con giống của Nam Điền, Nam Trực... Giá của những đồ vật, sản vật đều phải chăng. Người bán không nói thách, người mua không vật nài.

Ở Chợ Viềng - Phủ Dầy có hai đặc sản thu hút được sự quan tâm nhiều hơn của du khách thập phương. Đó là thịt bê thui và mía Đường Trèo Thanh Hóa. Mía Đường Trèo ngày nay không còn nữa, thay vào đó là mía ruột vàng, vỏ màu cánh gián cũng từ Thanh Hóa, Ninh Bình (cũ) đưa ra. Đi chợ dù "ngựa xe như nước áo quần như nêm", dù "dập dìu tài tử giai nhân" thì phần đông ai cũng có trong tay cây mía. Người ta mua mía cầu may, giải khát và cũng rất tiện lợi thay cây gậy chống khi lên chùa Linh Sơn dâng hương lễ Phật, để ngắm cảnh trời, mây, sông, núi thiêng liêng thơ mộng.

Đi chợ Viềng để "mua may, bán rủi", nên cả người bán và người mua đều không nói thách, mặc cả

Không ở đâu bán nhiều thịt bê thui như ở Chợ Viềng - Phủ Dầy. Đây là mặt hàng được tiêu thụ nhiều nhất sau mặt hàng cây, con giống, cây cảnh. Quầy thịt bê thui san sát dài hàng trăm mét bên các lề đường vào chợ Phủ. Đây là thứ hàng đắt tiền, nhưng người mua vẫn tấp nập, chen chúc. Có thể nói, chỉ một ngày thôi có tới hàng chục tấn thịt bê thui theo chân du khách về khắp các vùng miền. Người mua ít thì dăm lạng, một cân, nhiều tới hàng yến hoặc nhiều hơn nữa. Thịt bê thui được đóng bao vần lên những chuyến xe đến từ Thanh Hóa, Ninh Bình, Hưng Yên, Hải Phòng, Hà Nội...

Những năm gần đây, được sự quan tâm của chính quyền các cấp, Chợ Viềng - Phủ Dầy được mở rộng và ngày một đông vui. Chợ họp kéo dài trên nhiều địa điểm: Từ Sân vận động Trường THPT Hoàng Văn Thụ đến Phủ Vân, Phủ Chính, dọc đường 56, từ đền Ông Khổng đến thị trấn Gôi. Dù chợ có những tên khác nhau như chợ Viềng, chợ Viềng Phủ, chợ Viềng Xuân, chợ Xuân, nhưng ai cũng hiểu đó là Chợ Viềng - Phủ Dầy trên đất Tiên Hương, Vân Cát, xã Vụ Bản, tỉnh Ninh Bình, để rồi náo nức hằng năm chờ đến đêm ngày mùng 7 lao sang ngày mùng 8 đi chơi chợ. Người như nêm. Mặt ai cũng rạng rỡ trong mùa Xuân mới! ■

TP.HCM trưng bày chuyên đề *Thời thanh xuân trên tuyến đường 1C huyền thoại*

Bảo tàng Chứng tích chiến tranh phối hợp với Ban Liên lạc Cựu cán bộ Đoàn Thanh niên Việt Nam phía Nam trưng bày chuyên đề *Thời thanh xuân trên tuyến đường 1C huyền thoại,* giới thiệu 109 hình ảnh, tư liệu và hiện vật chọn lọc, tái hiện sinh động tuyến đường 1C và vai trò đặc biệt của lực lượng Thanh niên xung phong trong kháng chiến chống Mỹ. Đây là lực lượng đã đảm bảo mạch nối chi viện cho chiến trường miền Tây Nam Bộ, chấp nhận gian khổ, hy sinh thầm lặng để giữ vững tuyến vận tải chiến lược. Nội dung trưng bày được triển khai theo bốn cụm: *Nơi huyền thoại bắt đầu* - giới thiệu vai trò, vị trí chiến lược của tuyến đường 1C; *Trong vòng vây lửa đạn; Cuộc sống và chiến đấu của Thanh niên xung phong trên tuyến đường 1C; Hồi ức và tri ân* - ký ức của nhân chứng lịch sử và sự tiếp nối trách nhiệm của thế hệ hôm nay.

Theo BTC, nếu Đường Hồ Chí Minh trên biển là huyền thoại giữa trùng khơi, thì tuyến đường 1C chính là "mạch máu ngầm" kiên cường nối từ biên giới Tây Nam đến mũi Cà Mau, góp phần quan trọng vào thắng lợi chung của cuộc kháng chiến. Trưng bày đang diễn ra tại Phòng trưng bày chuyên đề, Bảo tàng Chứng tích chiến tranh (28 Võ Văn Tần, phường Xuân Hòa, TP.HCM), trên diện tích 194 m^2.

AN HUY

Trần Tiến - Người hát thơ mình: Cuộc du ca qua những vùng văn hóa Việt

Đông A Books phối hợp NXB Hội Nhà văn giới thiệu tập sách *Trần Tiến - Người hát thơ mình - Ca khúc và những câu chuyện,* dự kiến phát hành ngày 20.1. Không chỉ dừng ở một tuyển tập ca khúc, cuốn sách là cuộc "hành trình theo dấu chân" một nghệ sĩ du ca, kết hợp hồi ký, tản văn, lời ca và ảnh minh họa, tái hiện đời sống sáng tác giàu biến chuyển của Trần Tiến.

Phần mở đầu ghi lại những ký ức gắn với Hà Nội, tình yêu, bạn bè, cùng các giai đoạn nghệ thuật sôi nổi như *Đối thoại 87* hay *Du ca đồng nội* - nơi cá tính sáng tạo và cảm xúc riêng biệt của Trần Tiến được bộc lộ rõ nét. Phần hai giới thiệu 108 ca khúc tiêu biểu, mỗi bài đi kèm những câu chuyện đời - nghề do chính Trần Tiến kể bằng giọng văn ngang tàng, giàu xúc cảm. Phần ba tập hợp các bình luận, nhận định từ bạn bè, giới chuyên môn và báo chí, tạo nên bức chân dung đa chiều về cuộc đời và sự nghiệp của nhạc sĩ.

Với định hướng xuất bản kết hợp hài hòa giữa mỹ thuật - âm nhạc - văn chương, tác phẩm được kỳ vọng sẽ là món quà tinh thần cho độc giả yêu âm nhạc, đồng thời là một "cửa sổ" để hiểu thêm về Trần Tiến - người nghệ sĩ đa tài đã mang tiếng hát của mình đi qua nhiều lát cắt văn hóa - xã hội vùng, miền của Việt Nam.

BT

GIA ĐÌNH LÀ ĐIỂM TỰA

Kỳ cuối:

Không ai hiểu con bằng cha mẹ

● HOÀNG HƯƠNG - QUỲNH HOA

Trong hành trình trưởng thành của mỗi đứa trẻ, không có thiết chế nào gần gũi, bền bỉ và có sức ảnh hưởng lâu dài như gia đình. Trước những biến đổi sâu sắc của đời sống xã hội và sự mở rộng không ngừng của không gian mạng, gia đình không chỉ là nơi nuôi dưỡng thể chất mà còn là điểm tựa tinh thần giúp trẻ định hình nhân cách, nhận diện nguy cơ và giữ được sự cân bằng khi phải sống song song trong hai thế giới - đời sống thực và đời sống số.

Gia đình là điểm tựa Ảnh minh họa

"Màng lọc tâm lý" trước rủi ro trực tuyến

Bà Lê Thị Mai Quyên, Tổng đài Quốc gia bảo vệ trẻ em 111 (Cục Bà mẹ và Trẻ em, Bộ Y tế) cho biết, các nghiên cứu cho thấy trẻ em thường dành từ 1-3 tiếng mỗi ngày để truy cập Internet. Bên cạnh những thông tin thú vị thì đằng sau thế giới "ảo" này chứa đựng nhiều điều không an toàn buộc các bậc cha mẹ phải cảnh giác.

Nhiều video, trò chơi ban đầu trông vô hại nhưng có thể ẩn chứa nội dung xấu, bạo lực hoặc giáo dục sai lệch và dễ dàng lọt qua các bộ lọc thông thường. Trẻ em ở lứa tuổi khám phá thường tò mò, muốn thử những điều mới và có xu hướng tin tưởng vào người khác một cách dễ dàng, khiến các em trở thành mục tiêu của kẻ xấu. Bên cạnh đó, trên Intenet, ai cũng có thể ẩn danh, một người có ý đồ xấu có thể giả mạo làm bạn học, anh chị lớn, hoặc thậm chí là người nổi tiếng để làm quen và lấy lòng tin của trẻ.

Cũng theo bà Lê Thị Mai Quyên, các nguy cơ đối với trẻ em trên mạng là xâm hại, bóc lột qua mạng, nói xấu, bôi nhọ; nội dung độc hại ảnh hưởng đến sự phát triển của trẻ; nghiện mạng xã hội, game, livestream...; xâm phạm quyền riêng tư, lộ thông tin cá nhân, lừa đảo, tống tiền… Chiêu trò gần đây nhất là bắt cóc online với các thủ đoạn thao túng tâm lý khiến nạn nhân sợ hãi, sau khi đạt mục đích, tội phạm sẽ tống tiền gia đình hoặc bắt cóc, buôn người.

"Cốt lõi của mọi vụ lừa đảo, bắt cóc trực tuyến là khiến nạn nhân tự cô lập, mất liên lạc với gia đình, bạn bè và cộng đồng. Tội phạm đe dọa, thao túng khiến nạn nhân sợ hãi và không dám chia sẻ với ai. Khi đó, nạn nhân im lặng là tự tách khỏi gia đình, cộng đồng và dễ dàng bị kiểm soát. Do đó, sự kết nối với gia đình, người thân, bạn bè chính là sức mạnh phá vỡ bẫy của tội phạm trực tuyến. Sự gắn kết gia đình, bạn bè, cộng đồng chính là vũ khí mạnh nhất chống lại thao túng và lừa đảo trực tuyến", bà Mai Quyên nhấn mạnh.

Vì vậy, khi trẻ báo có chuyện lạ đừng vội trách móc, mắng mỏ con, gia đình hãy chịu khó lắng nghe, để có thể là chỗ dựa vững chắc cho trẻ kết nối, chia sẻ, tâm sự. Hãy hỏi trẻ mong muốn gì, cần sự giúp đỡ như thế nào, thay vì áp đặt cần phải làm thế này, thế kia một cách cứng nhắc, không phù hợp với kiến thức non nớt của trẻ. Khi trẻ cảm thấy yên tâm mới tạo được nền tảng vững chắc để mỗi khi có bất trắc, nguy cơ mất an toàn thì trẻ sẽ biết bày tỏ với ai.

Trong các nghiên cứu về tâm lý học phát triển, gia đình luôn được xác định là môi trường đầu tiên hình thành cảm xúc và nhân cách của trẻ. Trước khi biết đúng - sai theo chuẩn mực xã hội, trẻ học cách cảm nhận thế giới thông qua cách người lớn phản ứng với mình: Một ánh nhìn, một giọng nói, một cái ôm hay sự im lặng. Chính trong mối quan hệ ấy, trẻ dần hình thành cảm giác an toàn hoặc bất an, tin tưởng hoặc dè chừng, cởi mở hoặc khép kín...

Không một chuyên gia tâm lý nào, không một thầy cô giáo nào có thể theo sát đứa trẻ từ những thay đổi rất nhỏ trong đời sống hằng ngày như cha mẹ và người thân. Chỉ người sống cùng con, thực sự quan tâm đến con mới nhận ra sự khác biệt trong nhịp sinh hoạt, trong cách con ăn, cách con ngủ, cách con trả lời câu hỏi hay cách con né tránh một chủ đề nào đó. Những tín hiệu ấy thường rất mờ, rất khó gọi tên, nhưng lại mang ý nghĩa cảnh báo sớm về những biến động bên trong tâm lý trẻ.

Theo chuyên gia tâm lý Nguyễn Viết Hiền (giảng viên Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc gia Hà Nội), việc nhiều trẻ dành từ 5-7 tiếng mỗi ngày cho Internet không chỉ là vấn đề quản lý thời gian, mà phản ánh một dạng "di cư tâm lý". Khi đời sống thực tại không mang lại cảm giác an toàn, được lắng nghe hoặc được thừa nhận, trẻ có xu hướng tìm đến không gian mạng như một cách bù đắp khoảng trống cảm xúc. Nhận định này cho thấy, gốc rễ của vấn đề không nằm ở thiết bị hay nền tảng công nghệ, mà nằm ở chất lượng mối quan hệ mà trẻ đang có trong gia đình.

Trong thực tế, nhiều gia đình vẫn duy trì đầy đủ các hoạt động chung: Ăn cơm cùng nhau, đưa đón con đi học, sắp xếp lịch sinh hoạt hợp lý. Tuy nhiên, sự hiện diện ấy đôi khi chỉ mang tính hình thức. Cha mẹ ở bên con về mặt không gian, nhưng lại vắng mặt về mặt cảm xúc. Các cuộc trò chuyện bị ngắt quãng bởi điện thoại, công việc; những câu hỏi dành cho con thường vội vàng, thiếu chiều sâu và những câu trả lời của con cũng dần trở nên cụt ngủn, né tránh.

Ở độ tuổi thiếu niên, khi trẻ bắt đầu hình thành bản sắc cá nhân và mong muốn được nhìn nhận như một chủ thể độc lập, việc thiếu đối thoại bình đẳng trong gia đình dễ tạo ra cảm giác bị áp đặt. Trẻ không còn tìm đến cha mẹ để chia sẻ suy nghĩ, không phải vì không cần, mà vì không tin rằng mình sẽ được hiểu. Khi đó, sự im lặng trở thành lựa chọn của chúng.

Nhiều phụ huynh chỉ nhận ra con mình "có vấn đề" khi những biểu hiện đã trở nên rõ ràng: Trẻ cáu gắt, phản ứng mạnh, thu mình hoặc đắm chìm trong thế giới riêng. Nhưng quá trình ấy không xảy ra đột ngột mà nó bắt đầu từ những lần trẻ nói mà không được lắng nghe, hỏi mà không được trả lời thỏa đáng, bày tỏ mà không được tôn trọng. Khi những trải nghiệm ấy lặp lại đủ lâu, trẻ sẽ tự rút khỏi vòng kết nối gia đình mà không cần tuyên bố hay phản kháng.

Gia đình là điểm tựa

Trong bối cảnh trẻ em ngày càng phải đối diện với nhiều rủi ro trên môi trường mạng, gia đình không chỉ là nơi trú ngụ về mặt thể chất, mà còn là điểm tựa tinh thần giúp trẻ đứng vững. Điểm tựa ấy không được tạo nên bằng các biện pháp quản lý hay giám sát chặt chẽ, mà bằng cảm giác an toàn để trẻ có thể quay về khi gặp khó khăn.

Chuyên gia Nguyễn Viết Hiền cho rằng, trẻ em có nền tảng gắn kết gia đình tốt sẽ hình thành được "hệ miễn dịch tâm lý" trước các tác động tiêu cực. Khi trẻ tin rằng cha mẹ sẵn sàng lắng nghe mà không phán xét, các em có xu hướng chia sẻ sớm những trải nghiệm không an toàn trên mạng, từ những tin nhắn lạ, những lời trêu chọc, cho đến những nội dung khiến các em hoang mang hoặc sợ hãi. Việc chia sẻ sớm giúp nguy cơ được nhận diện kịp thời, trước khi trở thành tổn thương sâu.

Ngược lại, khi gia đình phản ứng bằng trách mắng hoặc cấm đoán, trẻ sẽ học cách che giấu. Không ít phụ huynh khi phát hiện con sử dụng Internet quá nhiều đã lựa chọn biện pháp mạnh: Tịch thu thiết bị, cắt mạng, áp đặt quy định cứng nhắc. Những hành động ấy có thể tạo ra sự yên tâm tạm thời cho người lớn, nhưng lại khiến trẻ mất đi niềm tin và tìm cách đối phó. Khi đó, khoảng cách giữa cha mẹ và con cái không những không được thu hẹp, mà còn bị kéo giãn.

Gia đình là điểm tựa khi cha mẹ chấp nhận rằng họ không thể kiểm soát hoàn toàn thế giới của con, nhưng có thể đồng hành cùng con trong thế giới ấy. Thay vì hỏi "con đã làm gì trên mạng", nhiều chuyên gia khuyến nghị nên bắt đầu bằng câu hỏi "con cảm thấy thế nào". Khi cảm xúc được đặt lên trước hành vi, trẻ sẽ dễ mở lòng hơn và các vấn đề cụ thể sẽ có cơ hội được nhìn nhận một cách bình tĩnh.

Điểm tựa gia đình cũng thể hiện ở cách người lớn làm gương. Trẻ học cách ứng xử không phải từ lời dạy, mà từ những gì các em quan sát mỗi ngày: Cách cha mẹ tranh luận, cách họ sử dụng mạng xã hội, cách họ phản ứng trước thông tin tiêu cực. Trong một gia đình nơi người lớn sẵn sàng thừa nhận sai lầm, sẵn sàng xin lỗi, trẻ sẽ học được rằng, việc mắc lỗi không đồng nghĩa với bị loại bỏ, và việc tìm kiếm sự giúp đỡ là một hành động tích cực.

Trong nhiều gia đình hiện nay, khoảng thời gian chung giữa các thành viên ngày càng bị thu hẹp bởi áp lực công việc và nhịp sống gấp gáp. Tuy nhiên, điểm tựa gia đình không đòi hỏi những thay đổi lớn lao, mà bắt đầu từ những điều rất nhỏ: Bữa cơm không có thiết bị điện tử, cuộc trò chuyện không bị ngắt quãng, khoảnh khắc người lớn thực sự lắng nghe mà không phán xét... Chính những khoảnh khắc ấy giúp trẻ cảm thấy mình được nhìn thấy và được coi trọng.

Trong một xã hội mà trẻ em phải lớn lên giữa hai thế giới: Hữu hình với gia đình, nhà trường và cộng đồng - vô hình trên không gian mạng, gia đình vẫn là nơi duy nhất có thể giữ vai trò "neo" cảm xúc lâu dài. Khi điểm tựa ấy đủ vững, trẻ không chỉ có nơi để quay về, mà còn có đủ nền tảng để bước ra thế giới rộng lớn bên ngoài mà không đánh mất chính mình. ■

U23 VIỆT NAM - U23 KYRGYZSTAN 21H HÔM NAY:

Thắng để bước vào tứ kết

● KHẢI HƯNG

Sau màn ra quân ấn tượng giành thắng lợi 2-0 trước U23 Jordan, U23 Việt Nam bước vào lượt trận thứ hai bảng A VCK U23 châu Á 2026 với lợi thế rõ ràng về điểm số lẫn tâm thế. Tuy nhiên, phía trước thầy trò HLV Kim Sang-sik không phải là một đối thủ dễ chịu. U23 Kyrgyzstan, đội bóng đã khiến chủ nhà Saudi Arabia phải chờ tới phút 88 mới giành trọn 3 điểm, hứa hẹn mang đến một bài kiểm tra khác hẳn, nơi câu chuyện không chỉ nằm ở việc giành chiến thắng, mà còn ở cách Việt Nam xử lý một trận đấu đòi hỏi sự kiên nhẫn, chính xác và bản lĩnh.

U23 Việt Nam khởi đầu thuận lợi tại giải U23 châu Á

Tạo khác biệt bằng chi tiết

Lượt trận mở màn bảng A khép lại theo kịch bản tương đối thuận lợi cho U23 Việt Nam. Trong khi đội bóng áo đỏ đánh bại U23 Jordan với tỷ số 2-0, thì ở cặp đấu còn lại, U23 Saudi Arabia chỉ thắng tối thiểu U23 Kyrgyzstan 1-0. Với hiệu số tốt hơn, U23 Việt Nam tạm thời vươn lên dẫn đầu bảng.

Trong bối cảnh ấy, quyền tự quyết nằm trong tay U23 Việt Nam. Ở lượt trận thứ hai diễn ra hôm nay ngày 9.1, U23 Việt Nam chạm trán U23 Kyrgyzstan vào lúc 21h (giờ Việt Nam), trước khi U23 Jordan đối đầu U23 Saudi Arabia vào 23h30. Một chiến thắng trước Kyrgyzstan sẽ đưa đội lên 6 điểm, tạo ra khoảng cách an toàn với phần còn lại và mở ra khả năng sớm giành vé vào tứ kết, bất chấp kết quả của cặp đấu còn lại. Ngược lại, một cú sảy chân sẽ khiến mọi phép tính trở nên phức tạp, buộc mọi hy vọng phải dồn cả vào trận đấu với chủ nhà, thử thách lớn nhất bảng.

Nhìn lại trận ra quân, điểm nhấn lớn nhất trong chiến thắng của U23 Việt Nam không nằm ở tỷ số 2-0, mà ở cách đội bóng kiểm soát thế trận và quản trị lợi thế. Hai bàn thắng đều đến từ các tình huống cố định, phản ánh sự chuẩn bị kỹ lưỡng và khả năng tận dụng cơ hội. Ở những giải đấu trẻ, nơi các đội thường có sự cân bằng nhất định về thể lực và khát khao, việc tạo ra khác biệt từ những chi tiết như bóng chết đôi khi mang ý nghĩa quyết định.

Đáng chú ý hơn cả là cách U23 Việt Nam xử lý trận đấu sau khi có lợi thế. Thay vì tiếp tục đẩy cao nhịp độ một cách cảm tính, các học trò của HLV Kim Sang-sik chủ động hạ nhịp, giữ cự ly đội hình và kiểm soát không gian. Hiệp hai trước U23 Jordan không phải là hiệp đấu bùng nổ, nhưng lại cho thấy sự trưởng thành trong tư duy thi đấu khi biết khi nào cần pressing, khi nào cần lùi thấp để bảo toàn tỷ số.

Báo chí Jordan sau trận đã thẳng thắn nhìn nhận thất bại của đội nhà xuất phát từ sự thiếu gắn kết nơi hàng phòng ngự, đặc biệt ở các tình huống bóng bổng. Những phân tích này, ở góc độ nào đó, cũng gián tiếp cho thấy U23 Việt Nam đã đánh đúng vào điểm yếu của đối thủ. Nhưng quan trọng hơn, Việt Nam không chỉ "đánh trúng", mà còn biết dừng lại đúng lúc, không để trận đấu trôi sang một kịch bản rủi ro.

Cửa thắng và cơ hội đi tiếp của U23 Việt Nam

Dù lần đầu góp mặt ở VCK U23 châu Á, U23 Kyrgyzstan không phải là đối thủ dễ bị xem nhẹ. Trận thua 0-1 trước U23 Saudi Arabia đã phác họa khá rõ chân dung của đội bóng Trung Á này. Họ tổ chức phòng ngự chặt chẽ, chơi kỷ luật và sẵn sàng chịu đựng sức ép trong thời gian dài. Đáng chú ý, Kyrgyzstan chỉ để thủng lưới ở những phút cuối, trong bối cảnh phải chơi thiếu người từ khá sớm.

Lối chơi của U23 Kyrgyzstan thiên về thể lực, tranh chấp và kỷ luật chiến thuật. Họ sẵn sàng kéo thấp đội hình, phá nhịp trận đấu và chờ đợi sai lầm của đối thủ để phản công bằng những đường bóng đơn giản nhưng trực diện. Đây là mẫu đối thủ thường khiến các đội được đánh giá cao hơn rơi vào trạng thái nôn nóng - yếu tố dễ dẫn đến sai lầm, đặc biệt với những đội trẻ.

Tuy nhiên, Kyrgyzstan cũng gặp bất lợi không nhỏ khi bước vào trận gặp Việt Nam với sự thiếu hụt nhân sự do án treo giò sau thẻ đỏ ở lượt trận đầu. Sự vắng mặt này có thể ảnh hưởng đến khả năng giữ cự ly đội hình, đặc biệt ở khu vực trung tuyến, nơi đóng vai trò then chốt trong việc chống đỡ các pha tấn công trung lộ và các tình huống cố định. Đây chính là điểm mà U23 Việt Nam có thể khai thác, nếu duy trì được sự tỉnh táo và chính xác.

Xét trên tương quan lực lượng và phong độ hiện tại, U23 Việt Nam có nhiều cơ sở để hướng tới một chiến thắng. Tâm lý hưng phấn sau trận ra quân, khả năng tận dụng bóng chết và sự chủ động trong cách điều tiết trận đấu là những lợi thế rõ ràng. Bên cạnh đó, việc Kyrgyzstan thiếu người và phải chơi với tâm thế "không được thua" cũng có thể khiến họ bộc lộ thêm những khoảng trống nhất định.

Dẫu vậy, đây sẽ không phải trận đấu của sự bùng nổ. Trước một đối thủ sẵn sàng đá chặt, U23 Việt Nam cần tránh rơi vào cái bẫy nôn nóng. Việc đẩy cao đội hình một cách thiếu kiểm soát có thể khiến đội bóng áo đỏ tự đưa mình vào thế trận giằng co, nơi Kyrgyzstan lại càng phát huy được sở trường phòng ngự phản công.

Kiên nhẫn trong tổ chức tấn công, chính xác ở những khoảnh khắc quyết định và giữ kỷ luật trong phòng ngự sẽ là chìa khóa. Một bàn thắng sớm có thể giúp trận đấu mở ra theo hướng thuận lợi, nhưng ngay cả khi phải chờ đợi, U23 Việt Nam cũng cần giữ được cái đầu lạnh. Ở sân chơi châu lục, thắng 1-0 đôi khi giá trị hơn nhiều so với thắng 3-2, bởi nó phản ánh sự kiểm soát và bản lĩnh.

Trước U23 Kyrgyzstan, U23 Việt Nam không chỉ đá một trận đấu để lấy 3 điểm. Thầy trò HLV Kim Sang-sik đang đá để khẳng định rằng mình đã bước sang một ngưỡng khác đó là ngưỡng của sự điềm tĩnh, của khả năng kiểm soát và của bản lĩnh thi đấu, những yếu tố cần thiết nếu muốn đi xa ở sân chơi châu Á. ■

Việt Nam dự 11/19 môn tại ASEAN Para Games 13

Phó Cục trưởng Cục Thể dục thể thao Việt Nam Lê Thị Hoàng Yến vừa chủ trì buổi làm việc nhằm rà soát công tác chuẩn bị cho Đoàn Thể thao người khuyết tật Việt Nam tham dự ASEAN Para Games 13 tại Thái Lan.

Theo báo cáo của các bộ phận, cho tới nay công tác chuẩn bị cho đoàn đã hoàn tất. Hiện các nội dung thi đấu của Đoàn Thể thao người khuyết tật Việt Nam đã được rà soát. Chúng ta sẽ tham dự 11/19 môn thể thao, 248 nội dung trong tổng số 493 nội dung được tổ chức tại Đại hội; sức khỏe của các VĐV hiện đang ổn định. Bên cạnh công tác chuyên môn, các công tác chuẩn bị như y tế, hậu cần, trang phục đoàn, lịch trình các đoàn lên đường tại Hà Nội, TP.HCM, Đà Nẵng cũng đã được lên kế hoạch chuẩn bị chu đáo, đầy đủ khi Đoàn chính thức lên đường tham dự Đại hội.

Ban tổ chức nước chủ nhà Thái Lan bố trí nơi ăn ở cho Đoàn Việt Nam ở 5 khách sạn khác nhau. Các môn được bố trí ở từng khách sạn với tiêu chí gần nơi thi đấu để các VĐV có thể di chuyển thuận tiện, tập trung được cao nhất cho các cuộc tranh tài…

Sau khi nghe các bên báo cáo tình hình, Phó Cục trưởng Cục TDTT Việt Nam Lê Thị Hoàng Yến khẳng định: "Với thể thao người khuyết tật, mục tiêu không phải nằm ở thành tích mà là phải đảm bảo sự an toàn, sức khỏe cho từng cá nhân VĐV. Thể trạng và tinh thần cũng như sự an toàn cho các VĐV người khuyết tật trong suốt quá trình diễn ra Đại hội là yếu tố tiên quyết chúng ta phải lưu ý. Việc các VĐV người khuyết tật không được tập huấn thường xuyên; BTC nước chủ nhà cũng cắt giảm một số nội dung của các môn chủ đạo của Điền kinh, Bơi nên chắc chắn tỷ lệ huy chương cũng sẽ có thay đổi. Chúng ta có sự chuẩn bị mọi mặt tốt nhất để các VĐV có được sự quan tâm đầy đủ, ổn định về tinh thần, từ đó sẽ tập trung thi đấu hết mình giành kết quả tốt nhất".

Đoàn thể thao người khuyết tật Việt Nam tham dự ASEAN Para Games 13, từ ngày 15 - 27.1, tại tỉnh Nakhon Ratchasima (Thái Lan) với tổng số 184 thành viên, trong đó có 17 cán bộ đoàn, 27 huấn luyện viên và 140 vận động viên; tham gia tranh tài ở 11/19 môn thi đấu gồm: Điền kinh, Bơi, Cử tạ, Cầu lông, Bóng bàn, Boccia, Cờ vua, Judo khiếm thị, Bắn cung, Quần vợt xe lăn và Đấu kiếm xe lăn. Theo kế hoạch, đoàn tiền trạm sẽ lên đường đến Thái Lan vào ngày 12.1; Đoàn sẽ lên đường vào ngày 15.1 và từ Thái Lan về Việt Nam dự kiến vào ngày 27.1.

Đại hội lần thứ 13 tiếp tục là cơ hội lớn để các VĐV người khuyết tật Việt Nam được thể hiện ý chí, quyết tâm, nghị lực phi thường vượt qua những trở ngại của bản thân, tự tin vươn lên, vượt qua chính mình.

S.V

Lan tỏa những giá trị tốt đẹp của bóng đá sinh viên

● **BẢO ANH**

Giải bóng đá Thanh Niên sinh viên Việt Nam lần thứ IV - 2026 Cup THACO (TNSV THACO CUP 2026), ngày hội của bóng đá sinh viên lớn nhất trong năm sẽ chính thức được khởi tranh bằng Lễ khai mạc và các trận đấu đầu tiên tại vòng loại khu vực TP.HCM, diễn ra trên SVĐ Trường ĐH Tôn Đức Thắng (TP.HCM) vào chiều nay 9.1.

Đặc biệt hơn, giải đấu năm nay khai mạc đúng ngay Ngày truyền thống học sinh - sinh viên Việt Nam 9.1. Điều này tạo nên một sự kết nối đầy ý nghĩa giữa lịch sử, truyền thống và sức sống trẻ trung của thế hệ sinh viên hôm nay.

Hơn cả một giải bóng đá

Trong những mùa giải đã qua, TNSV THACO CUP đã khẳng định vị thế là giải đấu quy mô dành cho sinh viên, thu hút sự tham gia của rất nhiều trường đại học, cao đẳng trên cả nước. Lần thứ IV năm 2026 tiếp tục mở rộng tầm ảnh hưởng, với chất lượng chuyên môn được nâng cao, công tác tổ chức chuyên nghiệp hơn. Việc giải được khai mạc đúng dịp 9.1 mang trong mình thông điệp giàu cảm xúc. Ngày truyền thống học sinh - sinh viên là thời điểm tôn vinh những đóng góp, những nỗ lực học tập - rèn luyện của tuổi trẻ Việt Nam qua các thời kỳ. Trên nền tảng đó, giải đấu góp thêm một điểm nhấn sinh động, bóng đá không chỉ là thể thao, mà còn là môi trường giáo dục kỹ năng, xây dựng nhân cách và nuôi dưỡng tinh thần đoàn kết. Đây cũng là dịp để hình ảnh sinh viên Việt Nam tỏa sáng với sự năng động, văn minh, thi đấu fair-play và sẵn sàng cống hiến vì tập thể.

Theo Tổng Thư ký Liên đoàn Bóng đá Việt Nam Nguyễn Văn Phú, không chỉ là cuộc tranh tài quyết liệt trên sân cỏ, giải đấu còn mang đến nhiều giá trị tinh thần. Mỗi đội bóng sinh viên là một câu chuyện, những buổi tập vội sau giờ học, sự cân bằng giữa thi cử và đam mê, tình đồng đội bền chặt và niềm tự hào khi khoác áo trường mình. Giải cũng là "bệ phóng" cho nhiều tài năng trẻ. Không ít cầu thủ từ sân chơi sinh viên đã bước tiếp đến các giải chuyên nghiệp hoặc trở thành nòng cốt của bóng đá phong trào tại địa phương.

Giải đấu khởi tranh vào Ngày truyền thống học sinh - sinh viên Việt Nam 9.1 mang ý nghĩa giữa lịch sử, truyền thống và sức sống trẻ trung của thế hệ sinh viên hôm nay Ảnh: NHẬT THỊNH

Qua giải đấu, sinh viên có cơ hội rèn luyện bản lĩnh thi đấu, kỹ năng phối hợp, tư duy chiến thuật, đồng thời học cách tôn trọng luật chơi và tinh thần thể thao cao thượng.

Ý nghĩa của giải đấu còn vượt ra ngoài phạm vi sân cỏ. Trong bối cảnh chuyển đổi số và áp lực học tập ngày càng lớn, thể thao - đặc biệt là bóng đá giúp cân bằng đời sống tinh thần, tăng cường sức khỏe, tạo động lực rèn luyện và gắn kết cộng đồng sinh viên. Việc tổ chức giải đúng Ngày truyền thống học sinh - sinh viên càng làm nổi bật thông điệp "Học tập tốt - rèn luyện tốt". Hơn cả một giải đấu, đây là ngày hội của tuổi trẻ, là nơi đam mê gặp gỡ đam mê, nơi truyền thống gặp gỡ hiện đại. Ngày 9.1 vì thế không chỉ là dấu mốc trong lịch sử phong trào học sinh - sinh viên, mà còn là ngày bóng đá sinh viên cả nước đồng loạt cất tiếng reo vui, khởi đầu cho một mùa giải mới đầy hy vọng và khát vọng vươn lên.

Tiếp nối thành công bóng đá Việt Nam

TNSV THACO CUP 2026 diễn ra vào dịp rất đặc biệt khi tiếp nối đầy cảm hứng từ những thành công rực rỡ của bóng đá Việt Nam trong năm 2025. Tấm huy chương vàng SEA Games 33 đã thắp lên niềm tin mạnh mẽ về thế hệ cầu thủ trẻ giàu khát vọng, bản lĩnh và được trưởng thành từ chính những nền tảng như bóng đá học đường, bóng đá sinh viên. "Các sinh viên tham gia giải đấu ở độ tuổi từ 18-25. Đây là độ tuổi đẹp nhất và cũng là độ tuổi mà U22 Việt Nam vừa thành công tại SEA Games 33, rồi U23 Việt Nam trong những ngày này đang thi đấu VCK U23 châu Á 2026 ở Saudi Arabia. Điều này hứa hẹn sẽ mang đến nguồn cảm hứng và sự động viên rất lớn cho các sinh viên khi bước ra sân tranh tài", ông Nguyễn Văn Phú bày tỏ.

Thành công của U22 Việt Nam tại SEA Games 33 không chỉ đo bằng danh hiệu mà quan trọng hơn, bằng sức lan tỏa xã hội. Tình yêu bóng đá được khơi dậy mạnh mẽ hơn trong giới trẻ, những sân bóng sinh viên trở nên nhộn nhịp, các CLB bóng đá trường học hoạt động sôi nổi và tinh thần "thể thao - học tập - cống hiến" trở thành khẩu hiệu quen thuộc.

Nhà báo Nguyễn Ngọc Toàn, Tổng biên tập Báo *Thanh Niên*, Trưởng ban Tổ chức TNSV THACO CUP 2026 chia sẻ: "Bóng đá Việt Nam vừa có một năm 2025 rực rỡ, vươn lên thành thế lực dẫn đầu khu vực Đông Nam Á với chiến thắng ở mọi cấp độ đội tuyển. Đặc biệt, sự thành công vượt bậc của các tuyến trẻ từ U17 đến U22 cả nam lẫn nữ cho thấy tầm nhìn của lãnh đạo ngành Thể dục thể thao - nhất là vai trò của Liên đoàn Bóng đá Việt Nam. Hòa trong niềm hân hoan của người hâm mộ cả nước, Ban tổ chức nhận được sự khích lệ to lớn khi đã góp phần trong việc duy trì sân chơi, lan tỏa tình yêu bóng đá cho sinh viên cả nước. Vượt qua nhiều khó khăn, thách thức của những ngày đầu, giải đấu đã vững vàng bước vào mùa giải thứ tư".

Có thể nói, TNSV THACO CUP 2026 không chỉ là sự kiện thể thao, mà còn là "nhịp cầu" kết nối giữa thành công của bóng đá đỉnh cao và phong trào bóng đá học đường. Từ ánh hào quang SEA Games 33 đến nhịp sôi động của sân chơi sinh viên, một dòng chảy thống nhất đang hình thành giúp bóng đá Việt Nam phát triển bền vững từ gốc rễ, từ niềm đam mê của hàng vạn sinh viên trên khắp cả nước. Đây chính là nền tảng để tin rằng, những trang sử mới, những kỳ tích tiếp theo của bóng đá Việt Nam sẽ tiếp tục được viết nên từ lớp trẻ hôm nay. ■

Hà Nội thưởng các HLV, VĐV xuất sắc tại SEA Games 33

UBND thành phố Hà Nội vừa tổ chức Lễ tuyên dương, khen thưởng các huấn luyện viên, vận động viên có thành tích xuất sắc tại SEA Games 33. Phó Bí thư Thường trực Thành ủy Hà Nội Nguyễn Văn Phong, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương đã tới dự.

Phát biểu tại buổi lễ, Phó Chủ tịch UBND thành phố Hà Nội Vũ Thu Hà nhấn mạnh, thành tích của Thể thao Hà Nội tại Đại hội Thể thao Đông Nam Á lần thứ 33 chính là phần thưởng cao quý, xứng đáng cho sự nỗ lực, cố gắng, quyết tâm, kiên trì, bền bỉ không ngừng của lực lượng huấn luyện viên, vận động viên Hà Nội; đồng thời là kết quả của sự quan tâm, ủng hộ, tạo điều kiện hết mình từ gia đình và người thân các vận động viên, huấn luyện viên.

Thành tích đó cũng khẳng định hiệu quả của công tác lãnh đạo, chỉ đạo, định hướng và đầu tư bài bản của thành phố đối với chiến lược phát triển thể dục, thể thao Thủ đô, đặc biệt là định hướng phát triển thể thao thành tích cao trong nhiều năm qua theo hướng chuyên nghiệp, từng bước vươn tới đấu trường châu Á và thế giới. Tại buổi lễ, Hà Nội đã công bố mức thưởng 3 tỉ đồng cho Đoàn Thể thao Hà Nội tham dự SEA Games 33. Thành phố cũng thưởng 1 tỉ đồng cho đội tuyển bóng đá U22 quốc gia vì ngôi vô địch đầy thuyết phục tại Đại hội.

Tại SEA Games 33, Đoàn Thể thao Việt Nam tham dự Đại hội với 1.165 thành viên, trong đó có 841 vận động viên, 191 huấn luyện viên, 19 chuyên gia; thi đấu ở 47/66 môn với 443/573 nội dung tranh tài. Báo cáo kết quả thi đấu của thể thao Hà Nội tại SEA Games 33, Giám đốc Sở VHTT Hà Nội Phạm Tuấn Long cho biết, trong thành phần Đoàn Thể thao Việt Nam, Thể thao Hà Nội đóng góp 210 thành viên (1 cán bộ đoàn, 40 huấn luyện viên, 169 vận động viên). Số lượng vận động viên Hà Nội góp mặt tại SEA Games 33 là 169/841, đạt tỷ lệ 20,10%.

Kết thúc Đại hội, Thể thao Hà Nội giành 79 huy chương các loại, gồm 29 huy chương vàng, 23 huy chương bạc, 27 huy chương đồng, trong tổng số 278 huy chương của Đoàn Thể thao Việt Nam (87 huy chương vàng, 81 huy chương bạc, 110 huy chương đồng). Số huy chương vàng của Thể thao Hà Nội chiếm 29/87, đạt tỷ lệ 33,33%.

Tại SEA Games 33, Thể thao thành tích cao Hà Nội đoạt nhiều huy chương vàng ở các nhóm môn Olympic, ASIAD, giữ vai trò chủ lực cho Thể thao Việt Nam như: Đua thuyền (4 HCV, 1 HCB, 1 HCĐ), Karate (3 HCV, 1 HCB), Điền kinh (2 HCV, 2 HCB), Đấu kiếm (2 HCV, 1 HCB, 5 HCĐ), Bóng đá (2 HCV, 1 HCB), Vật (2 HCV, 1 HCB), Cờ (2 HCV), Cầu mây (1 HCV, 4 HCB, 1 HCĐ), Bóng ném (1 HCV, 1 HCB), Boxing (1 HCV, 1 HCB), Wushu (1 HCV, 1 HCB), Thể dục (1 HCV, 2 HCĐ), Muay (1 HCV, 2 HCĐ), Kickboxing Muay (1 HCV, 1 HCĐ), Bắn súng (1 HCV), Taekwondo (1 HCV), Bowling (1 HCV)…

T.S

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Quốc tịch kép bắt nhịp xu hướng toàn cầu

● HỒNG NHUNG

Trong bối cảnh các chương trình thị thực và định cư ngày càng bị siết chặt, việc tìm kiếm thêm quốc tịch đang trở thành lựa chọn của nhiều người. Sở hữu quốc tịch thứ hai không chỉ mở rộng quyền cư trú và du lịch mà còn tạo điều kiện thuận lợi cho tự do đi lại xuyên biên giới, đáp ứng nhu cầu linh hoạt về sinh sống, làm việc và hội nhập quốc tế.

Từ năm 2026, những người muốn xin quốc tịch Pháp phải đáp ứng thêm các yêu cầu về ngoại ngữ và vượt qua bài kiểm tra công dân **Ảnh: GETTY**

Quốc tịch kép, nghĩa là một cá nhân có thể mang quốc tịch của hai hoặc nhiều quốc gia, từ lâu đã được xem là lựa chọn hấp dẫn đối với những người có nhu cầu đi lại nhiều, người định cư ở nước ngoài và những ai tìm kiếm cơ hội phát triển cuộc sống, sự nghiệp tại các quốc gia khác. Từ giới giàu có đến tầng lớp trung lưu, xu hướng sở hữu thêm một quốc tịch đang trở nên phổ biến trong bối cảnh yêu cầu thị thực và bất ổn chính trị gia tăng.

Tại Mỹ, các chính sách hạn chế nhập cư của nước này gần đây đang khiến "giấc mơ Mỹ" của nhiều người ngày càng khó tiếp cận. Trong bối cảnh đó, dòng người nhập cư suy giảm rõ rệt, kéo theo việc xu hướng tìm kiếm quốc tịch kép nổi lên như một giải pháp thay thế để mở rộng quyền cư trú và khả năng di chuyển quốc tế.

Một cuộc khảo sát gần đây của công ty phân tích dữ liệu và nghiên cứu thị trường dựa trên Internet quốc tế YouGov ghi nhận, khoảng 6% người Mỹ tham gia khảo sát tự nhận là công dân hai quốc tịch. Kể từ khi các làn sóng di cư hình thành, nhiều người nhập cư khi nhập tịch tại quốc gia mới luôn mong muốn được giữ lại quốc tịch gốc. Trong những thập kỷ gần đây, xu hướng sở hữu quốc tịch kép đang lan rộng, được xem như công cụ giúp mở rộng khả năng di chuyển và hội nhập toàn cầu.

Đơn vị tư vấn quốc tịch kép Henley & Partners cho biết, năm 2025 công ty này đã hỗ trợ khách hàng đến từ 91 quốc gia, trong đó người Mỹ đứng đầu. Xu hướng này không còn tập trung vào việc di chuyển nơi ở. Giờ đây, những cá nhân sở hữu hộ chiếu thứ hai, thậm chí thứ ba hay thứ tư, được xem như một "chính sách bảo hiểm" cho tương lai.

Tại châu Âu, công dân Anh nằm trong nhóm năm thị trường khách hàng lớn nhất của Henley& Partners kể từ sau sự kiện Brexit, khi họ không còn quyền tự do đi lại trong Liên minh châu Âu. Các đề xuất siết chặt chính sách thuế của Anh hiện nay đã khiến nhiều người giàu có tại nước này cân nhắc tìm kiếm cơ hội ở nước ngoài.

Đáng chú ý tại Việt Nam, năm 2025 Luật Quốc tịch cũng đã sửa đổi, bổ sung quy định theo hướng tạo điều kiện thuận lợi cho nhà đầu tư, nhà khoa học, chuyên gia nước ngoài… được nhập quốc tịch Việt Nam với điều kiện thông thoáng nhằm thu hút nguồn lực chất lượng cao.

Nhìn chung, một cá nhân có cơ hội sở hữu quốc tịch của quốc gia khác thông qua ba hình thức: Theo huyết thống, thông qua đầu tư hoặc bằng con đường nhập tịch. Trong đó, quốc tịch theo huyết thống đòi hỏi người nộp hồ sơ phải chứng minh nguồn gốc tổ tiên gắn với quốc gia đó.

Ngoài ra, quá trình nhập tịch thường yêu cầu người nộp đơn phải cư trú hợp pháp tại quốc gia sở tại trong một khoảng thời gian nhất định, phổ biến từ 5 - 10 năm, trước khi đủ điều kiện nộp hồ sơ. Bên cạnh thời gian cư trú, các điều kiện đi kèm có thể bao gồm thẩm tra lý lịch tư pháp, yêu cầu về năng lực ngôn ngữ, kiểm tra kiến thức lịch sử - văn hóa, và chứng minh tư cách đạo đức tốt. Tuy nhiên, ngay cả khi đã đáp ứng đầy đủ tiêu chí, việc được chấp thuận vẫn không hoàn toàn chắc chắn và quy trình này có thể kéo dài nhiều năm, với chi phí không nhỏ, chẳng hạn lệ phí nhập tịch tại Anh hiện vào khoảng 2.335 USD.

Thêm vào đó, đầu tư cũng là một cơ hội khác để nhanh chóng có được quốc tịch, chủ yếu dành cho các cá nhân có giá trị tài sản ròng cao. Cụ thể, người nộp đơn thực hiện các khoản đầu tư vào nền kinh tế của quốc gia tiếp nhận và đổi lại có thể được cấp giấy phép cư trú hoặc hộ chiếu, từ đó từng bước tiến tới việc được công nhận quốc tịch. Quốc tịch kép cho phép cá nhân chuyển đến sinh sống tại một quốc gia khác, đồng thời mở rộng cơ hội việc làm và tiếp cận các cơ hội giáo dục mới, trong đó châu Âu đang trở thành điểm đến đặc biệt hấp dẫn.

Bên cạnh lợi ích của quốc tịch kép gồm quyền cư trú và làm việc, cơ hội học tập cho con cái, miễn thị thực hoặc thuận lợi hơn khi đầu tư, kinh doanh ở nước ngoài, quốc tịch thứ hai còn mang ý nghĩa kết nối với quê gốc tổ tiên hoặc quốc gia họ gắn bó về văn hóa. Một số cộng đồng kiều dân, tiêu biểu như cộng đồng Ireland và Italia ở nước ngoài, đã góp phần quan trọng trong việc quảng bá và nâng tầm hình ảnh quê hương trên phạm vi toàn cầu. Qua đó cho thấy, quốc tịch kép không chỉ là công cụ pháp lý phục vụ di chuyển và cơ hội phát triển, mà còn là cầu nối bền chặt gắn kết con người với cội nguồn văn hóa, góp phần lan tỏa các giá trị bản sắc dân tộc trong không gian toàn cầu. ■

CÂU CHUYỆN **VĂN HÓA**

Trí tuệ nhân tạo và đạo đức báo chí

● THANH HÀ

Ngày 7.1 vừa qua tại Hà Nội đã diễn ra tọa đàm "Đạo đức trong trí tuệ nhân tạo lĩnh vực báo chí và truyền thông trong biến đổi khí hậu" do Văn phòng UNESCO tại Hà Nội phối hợp với Cục Báo chí (Bộ VHTTDL) và Viện Nghiên cứu Chính sách và Phát triển Truyền thông (IPS) tổ chức.

Tại tọa đàm, đại diện đơn vị tổ chức, Trưởng đại diện Văn phòng UNESCO tại Hà Nội, ông Jonathan Wallace Baker, chia sẻ: "Chúng ta đang ở thời điểm mà trí tuệ nhân tạo và biến đổi khí hậu định hình lại không chỉ xã hội của chúng ta mà còn cách thông tin được sản xuất, chia sẻ và tiếp nhận. Hai lực lượng này, yêu cầu chúng ta hành động có trách nhiệm, minh bạch và có tầm nhìn xa".

Phân tích rõ hơn, ông Jonathan Wallace Baker cho biết, UNESCO đã thông qua hai công cụ chuẩn mang tính định hướng: Khuyến nghị năm 2021 về đạo đức của trí tuệ nhân tạo, nêu lên các nguyên tắc như minh bạch, trách nhiệm, sự giám sát của con người, riêng tư và công bằng. Những nguyên tắc này là cần thiết để đảm bảo AI phục vụ nhân loại, tôn trọng quyền con người và củng cố chứ không làm suy giảm niềm tin vào hệ sinh thái thông tin; Tuyên bố năm 2017 về các nguyên tắc đạo đức liên quan đến biến đổi khí hậu, nhấn mạnh tính công bằng, công lý, tính thống nhất và phát triển bền vững. Những giá trị này nhắc nhở chúng ta rằng việc đưa tin về biến đổi khí hậu không chỉ là về sự thật mà còn là về sự công bằng, bao gồm và trách nhiệm đối với các thế hệ hiện tại và tương lai.

Vấn đề đặt ra ở đây, tại sao đặt ra vấn đề đạo đức trong trí tuệ nhân tạo lĩnh vực báo chí và truyền thông trong biến đổi khí hậu?

Câu hỏi cũng đã phần nào đó bao hàm câu trả lời.

Theo Tiến sĩ Nguyễn Ngọc Huy, chuyên gia dự báo thời tiết, nghiên cứu biến đổi khí hậu và thiên tai, việc sử dụng AI trong dự báo thời tiết hiện nay đang được áp dụng ở nhiều quốc gia, nhưng độ chính xác chưa cao, chủ yếu đưa ra các thông tin chung chung. Nếu lấy những thông tin đó để đăng tải trên mạng xã hội, trang cá nhân, đặc biệt là khi các cơ quan báo chí sử dụng, sẽ vô tình đưa ra thông tin sai lệch và gây hoang mang cho cộng đồng với những hình ảnh tan hoang nhà cửa, người dân chạy lũ, ruộng đồng và làng quê bị cô lập vì nước lũ.

Đó là chưa nói, việc lạm dụng AI trong truyền thông cũng tiềm ẩn nhiều rủi ro như các video do AI tạo ra mạo danh nhân vật công chúng, lan truyền những câu chuyện sai lệch và làm xói mòn niềm tin; việc tuyển chọn tin tức tự động khuếch đại một số quan điểm nhất định trong khi gạt bỏ các quan điểm khác; văn bản hoặc hình ảnh tổng hợp được sử dụng để lan truyền sự phủ nhận biến đổi khí hậu hoặc các báo cáo thiên tai gây hiểu lầm; các nhà báo dựa vào AI mà không kiểm chứng, khiến các dữ kiện bịa đặt có thể xâm nhập vào bài báo.

Cũng từng có một số người đặt vấn đề: Tại sao không hạn chế, thậm chí cấm AI trong một số lĩnh vực nhạy cảm, chẳng hạn như truyền thông trong biến đổi khí hậu?

Rõ ràng, không thể quay trở lại với tư duy "quản không được thì cấm". Không ai phủ nhận những lợi ích thiết thực mà AI mang lại trong lĩnh vực báo chí, truyền thông, vấn đề là sử dụng công cụ thời thượng này như thế nào?

Câu trả lời cũng rất rõ ràng: Tăng cường ứng dụng trí tuệ nhân tạo một cách có đạo đức, có trách nhiệm trong ngành báo chí, thông tin và truyền thông; nâng cao nhận thức về các nguyên tắc đạo đức sử dụng AI trong việc thông tin về biến đổi khí hậu. Đồng thời, tạo điều kiện để các chuyên gia, phóng viên, nhà báo trong lĩnh vực này lan tỏa các nguyên tắc đạo đức trong cộng đồng và tới các ngành, lĩnh vực khác thông qua các thông tin báo chí, tác phẩm báo chí và các nền tảng của mình.

Nói cách khác, đây không phải là chuyện AI mà là vấn đề con người. AI không có linh hồn, không có đạo đức, không có bản ngã. AI chỉ là một công cụ - và công cụ vận hành như thế nào hoàn toàn phụ thuộc vào con người. Trong lĩnh vực báo chí truyền thông, đấy là trách nhiệm của đội ngũ các nhà báo. Đạo đức là yếu tố quan trọng trong cuộc sống, tuy nhiên trong báo chí, đặc biệt khi sử dụng AI, đạo đức càng phải được đặt lên hàng đầu. ■